

ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: НОВІ ОРІЄНТИРИ І РИЗИКИ

У НОМЕРІ:

- РИЗИКИ НОВОГО БЮДЖЕТУ
- ЯК ЗА УЧАСТІ АДВОКАТА УНИКНУТИ ВИЛУЧЕННЯ
БУХГАЛТЕРСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ
- БАНКІВСЬКА ГАЛУЗЬ У НИНІШНІЙ ПОЛІТИЧНІЙ СИТУАЦІЇ
- СУЧАСНІ НОВАЦІЇ МІНІСТЕРСТВА ДОХОДІВ І ЗБОРІВ УКРАЇНИ
- ОГЛЯД ВАЛЮТНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ
- МОНІТОРИНГ ЗАКОНОДАВСТВА

№ 12 грудень 2013

ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ:

нові орієнтири і ризики

Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

№ 12 грудень 2013

Засновники:

Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського

Національна юридична бібліотека (НЮБ)
Український союз промисловців та підприємців (УСПП)

Редакційна колегія:

В. Горовий, головний редактор, д-р іст. наук,
проф.,

заступник генерального директора НБУВ

В. Крутов, віце-президент УСПП, д-р юрид.
наук, проф.
(співголови)

Н. Іванова, зав. аналітично-прогностичного
відділу НЮБ;

Ю. Половинчак, заввідділу обслуговування
інформаційними ресурсами НЮБ;

Т. Горенко, старш. наук. співроб. відділу
політологічного аналізу СІАЗ

Заснований у 2012 році

Виходить раз на місяць

ЗМІСТ

Ризики нового бюджету

Закон України Про Державний бюджет
України на 2014 рік 3

Юридична практика

Єфімов О.

Як за участі адвоката уникнути вилучення
бухгалтерських документів 13

Податкові прогнози

Блажкевич А.

Сучасні новації Міністерства доходів
і зборів України 16

Банківський сервіс

Присяжна Л.

Банківська галузь у нинішній
політичній ситуації 20

Фінанси

Українці продовжат скупать
иностранную валюту 24

Обзор валютного рынка в Украине 25

Міжнародна економіка

Грет М.

Макроекономічні наслідки Вільнюса 29

Моніторинг законодавства 32

Передрук – тільки з дозволу редакції

*Мы хотим пожелать Вам Маленьких Радостей!
Чашку ароматного кофе, сваренного Не Вами...
Неожиданного телефонного звонка от старого друга...
Зеленых светофоров на дороге на работу или за покупками...
Мы желаем Вам приятных мелочей, от которых радуется сердце!
Самого светлого Нового года, независимо от того, сколько Вам лет
Хорошей песни по радио, которой хочется подпевать...
Ключей – как раз там, где Вы их положили
Мы желаем Вам счастливого дня!
Превосходных моментов счастья,
которые дарят Вам удивительное ощущение того,
что Вам везет, что Бог улыбается Вам,
подсказывая дорогу потому, что Вы – особенный человек!
Желаем Вам мира, Счастья, Радости!*

Коллектив СИАЗ, НЮБ

РИЗИКИ НОВОГО БЮДЖЕТУ

У проекті закону України «Про Державний бюджет на 2014 рік»:

1. Зниження ставок податку на прибуток (з 19 до 16) і ПДВ (з 20 до 17) перенесено на 1 січня 2015 р.

2. Усі соціальні пільги (ветеранам, чорнобильцям, пожежникам, міліціонерам, прокурорським працівникам...) лише за бажанням Кабміну за наявності грошей у бюджеті.

3. Податок на житлову нерухомість (12 грн за 1 кв. м) перетворюється на податок і на нежитлову (гаражі, готелі, магазини...) також (33 грн за 1 кв. м). Наприклад, супермаркет

на 10 тис. кв. м має заплатити 330 тис. грн податку.

4. При продажу квартири незалежно від того, коли придбана й скільки разів на рік таких продажів здійснюється, сплачується податок на доходи 15 (17) %. Це орієнтовно 150 тис. грн, якщо квартира трикімнатна і в Києві.

5. Податок на дивіденди 15 % (17) замість 5 %.

6. Податок при продажу автомобіля 15 % (17).

7. Зарплату суддів заморожують на минулорічному рівні.

Закон України Про Державний бюджет України на 2014 рік

Стаття 1. Визначити на 2014 рік:

доходи Державного бюджету України у сумі 403.038.454 тис. гривень, у тому числі доходи загального фонду Державного бюджету України – у сумі 354.994.488,9 тис. гривень та доходи спеціального фонду Державного бюджету України – у сумі 48.043.965,1 тис. гривень, згідно з додатком № 1 до цього Закону;

видатки Державного бюджету України у сумі 443.558.940,3 тис. гривень, у тому числі видатки загального фонду Державного бюджету України – у сумі

394.505.595,6 тис. гривень та видатки спеціального фонду Державного бюджету України – у сумі 49.053.344,7 тис. гривень;

повернення кредитів до Державного бюджету України у сумі

3.849.951,6 тис. гривень, у тому числі повернення кредитів до загального фонду Державного бюджету України – у сумі 1.152.876,3 тис. гривень та повернення кредитів до спеціального фонду Державного бюджету України – у сумі 2.697.075,3 тис. гривень;

надання кредитів з Державного бюджету України у сумі

9.039.332,4 тис. гривень, у тому числі надання кредитів із загального фонду Державного бюджету України – у сумі 1.361.341,5 тис. гривень та надання кредитів із спеціального фонду Державного бюджету України – у сумі 7.677.990,9 тис. гривень;

граничний обсяг дефіциту Державного бюджету України у сумі 45.709.867,1 тис. гривень, у тому числі граничний обсяг дефіциту загального фонду Державного бюджету України – у сумі 39.719.571,9 тис. гривень та граничний обсяг дефіциту спеціального фонду Державного бюджету України – у сумі 5.990.295,2 тис. гривень, згідно з додатком № 2 до цього Закону;

оборотний залишок бюджетних коштів у розмірі до двох відсотків видатків загального фонду Державного бюджету України, визначених цією статтею.

Стаття 2. Затвердити бюджетні призначення головним розпорядникам коштів Державного бюджету України на 2014 рік у

розрізі відповідальних виконавців за бюджетними програмами, розподіл видатків на централізовані заходи між адміністративно-територіальними одиницями, розподіл видатків на здійснення правосуддя в розрізі місцевих та апеляційних судів згідно з додатками № 3, № 4, № 5 і № 8 до цього Закону.

Стаття 3. Затвердити на 2014 рік:

міжбюджетні трансферти згідно з додатками № 6, № 7 та № 10 до цього Закону;

нормативи щоденних відрахувань для перерахування дотації вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам та коштів, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів, згідно з додатком № 6 до цього Закону, а також нормативи щодаєдних відрахувань від доходів спеціального фонду державного бюджету, які є джерелом надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах, згідно з додатком № 10 до цього Закону.

Стаття 4. Затвердити перелік кредитів (позик), що залучаються державою до спеціального фонду Державного бюджету України у 2014 році від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних програм (проектів) згідно з додатком № 9 до цього Закону.

Дозволити Міністерству фінансів України вносити зміни до показників розпису державного бюджету з метою відображення фактичного надходження у 2014 році таких кредитів (позик) та витрат за відповідними бюджетними програмами в межах загального обсягу цих кредитів (позик), затвердженого додатком № 9 до цього Закону, з коригуванням показників фінансування, видатків та кредитування, встановлених додатками № 2, № 3 та № 4 до цього Закону, і граничного обсягу державного боргу, визначеного статтею 5 цього Закону.

Стаття 5. Визначити на 31 грудня 2014 року граничний обсяг державного боргу в сумі 548.611.972,6 тис. гривень.

Стаття 6. Установити, що у 2014 році державні гарантії можуть надаватися в обсязі до 30.000.000 тис. гривень:

1) за рішенням Кабінету Міністрів України для забезпечення повного або часткового виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єктів господарювання – резидентів України державного сектору економіки для:

фінансування проектів інвестиційного характеру на об'єктах, що мають загальнодержавне значення;

забезпечення виконання боргових зобов'язань Державного агентства автомобільних доріг України;

забезпечення виконання боргових зобов'язань Державної іпотечної установи;

забезпечення виконання боргових зобов'язань публічного акціонерного товариства «Український банк реконструкції та розвитку».

Умови надання державних гарантій встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Державне агентство автомобільних доріг України звільняється від зобов'язання надавати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань за державними гарантіями та вносити плату за надання державних гарантій.

2) на підставі міжнародних договорів України за такими можливими напрямками: фінансування інвестиційних, інноваційних, інфраструктурних та інших проектів розвитку, які мають стратегічне значення та реалізація яких сприятиме розвитку економіки України.

Стаття 7. Установити у 2014 році прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі з 1 січня – 1176 гривень, з 1 липня -1207 гривень, з 1 жовтня – 1256 гривень та для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення:

дітей віком до 6 років: з 1 січня – 1032 гривні, з 1 липня – 1059 гривень, з 1 жовтня – 1102 гривні;

дітей віком від 6 до 18 років: з 1 січня – 1286 гривень, з 1 липня – 1320 гривень, з 1 жовтня – 1373 гривні;

працевдатних осіб: з 1 січня – 1218 гривень, з 1 липня – 1250 гривень, з 1 жовтня – 1301 гривня;

осіб, які втратили працевдатність: з 1 січня – 949 гривень, з 1 липня – 974 гривні, з 1 жовтня – 1014 гривень.

Стаття 8. Установити у 2014 році мінімальну заробітну плату:

у місячному розмірі: з 1 січня – 1218 гривень, з 1 липня – 1250 гривень, з 1 жовтня – 1301 гривня;

у погодинному розмірі: з 1 січня – 7,3 гривні, з 1 липня – 7,49 гривні, з 1 жовтня – 7,8 гривні.

Стаття 9. Установити, що у 2014 році рівень забезпечення прожиткового мінімуму (гарантований мінімум) для призначення допомоги відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення становить: для працевдатних осіб – 21 відсоток, для дітей – 85 відсотків, для осіб, які втратили працевдатність, та інвалідів – 100 відсотків відповідного прожиткового мінімуму.

Розмір державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям у 2014 році не може бути більше ніж 75 відсотків від рівня забезпечення прожиткового мінімуму для сім'ї.

Рівень забезпечення прожиткового мінімуму (гарантований мінімум) для визначення права на звільнення від плати за харчування дитини у державних і комунальних дитячих дошкільних закладах відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» у 2014 році збільшується відповідно до зростання прожиткового мінімуму.

Стаття 10. Установити, що у загальному фонді Державного бюджету України на 2014 рік:

до доходів належать надходження, визначені частиною другою статті 29 Бюджетного кодексу України, а також збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства, кошти від відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого вій-

ськового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільнюються у процесі реформування Збройних Сил України і Державної спеціальної служби транспорту;

джерелами формування у частині фінансування є надходження, визначені частиною першою статті 15 Бюджетного кодексу України щодо державного бюджету (крім надходжень, визначених статтею 10 цього Закону);

джерелами формування у частині кредитування є надходження, визначені частиною другою статті 30 Бюджетного кодексу України.

Стаття 11. Установити, що джерелами формування спеціального фонду Державного бюджету України на 2014 рік у частині доходів є надходження, визначені частиною третьою статті 29 Бюджетного кодексу України (крім плати за надання адміністративних послуг, що зараховується до загального фонду Державного бюджету України (крім плати за документи на придбання, перевезення, зберігання і носіння зброї, плати за номерні знаки транспортних засобів, які підлягають державній реєстрації, плати за документи, оформлення і видача яких здійснюються із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру, передбачені Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», а також плати за документи, оформлення і видача яких здійснюються згідно із Законом України «Про дорожній рух»), а також такі надходження:

1) 50 відсотків податку на додану вартість, що відповідно до закону сплачується юридичними особами при здійсненні ними операцій з постачання власної виробленої продукції (молока, молочної сировини, молочних продуктів, м'яса, м'ясопродуктів, іншої продукції переробки тварин (шкур, субпродуктів, м'ясо-кісткового борошна), виготовленої з поставлених молока або м'яса в живій вазі сільськогосподарськими підприємствами, іншими юридичними і фізичними особами, у тому числі фізичними особами –

підприємцями, які самостійно вирощують, розводять, відгодовують продукцію тваринництва;

2) 65 відсотків екологічного податку (крім податку, визначеного пунктом 4 частини третьої статті 29 Бюджетного кодексу України та пунктом 10 статті 11 цього Закону);

3) відрахування коштів, отриманих від проведення державних лотерей в Україні;

4) штрафні санкції за порушення законодавства з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів;

5) кошти від сплати інвалідами часткової вартості автомобілів та кошти від реалізації автомобілів, повернутих інвалідами;

6) кошти, отримані від продажу частин встановленої кількості викидів парникових газів, передбаченого статтею 17 Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату;

7) надходження до Фонду соціального захисту інвалідів;

8) плата за одержання інформації з державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України та центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сферах державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців;

9) плата за користування суб'єктами малого підприємництва мікрокредитами з державного бюджету;

10) екологічний податок за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів.

Стаття 12. Установити, що джерелами формування спеціального фонду Державного бюджету України на 2014 рік у частині фінансування є надходження, визначені частиною третьою статті 15 Бюджетного кодексу України, а також такі надходження:

1) залишок коштів, джерелом формування яких були надходження в рамках програм допомоги Європейського Союзу;

2) залишок коштів, джерелом формування яких були надходження від Державного

підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» відповідно до статей 7 та 8 Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки», які надійшли у минулі періоди;

3) залишок коштів, джерелом формування яких були надходження збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства, які надійшли у минулі періоди.

Стаття 13. Установити, що джерелами формування спеціального фонду Державного бюджету України на 2014 рік у частині кредитування є надходження, визначені частиною третьою статті 30 Бюджетного кодексу України, а також такі надходження:

1) повернення бюджетних позичок, наданих на закупівлю сільськогосподарської продукції за державним замовленням (контрактом) 1994-1997 років;

2) повернення коштів у частині відшкодування вартості сільськогосподарської техніки, переданої суб'єктам господарювання на умовах фінансового лізингу;

3) кошти, що надійдуть у рахунок погашення заборгованості за кредитами, залученими державою або під державні гарантії і наданими для закупівлі сільськогосподарської техніки іноземного виробництва, переданої сільськогосподарським товаровиробникам та іншим суб'єктам господарювання;

4) повернення коштів, наданих Міністерству аграрної політики та продовольства України для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі на умовах фінансового лізингу, а також закупівлі племінних нетелів та корів, вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу, з наступною їх реалізацією сільськогосподарським підприємствам на умовах фінансового лізингу;

5) повернення безвідсоткових бюджетних позик, наданих у 2004 році підприємствам державної форми власності паливно-енергетичного комплексу та у 2005 році підприємствам та організаціям вугільної промисловості на погашення заборгованості із заробітної плати працівникам;

б) повернення коштів, наданих з державного бюджету для кредитування окремих категорій громадян, які відповідно до чинного законодавства мають право на отримання таких кредитів на будівництво (придбання) житла, та науково-педагогічних і педагогічних працівників, і пеня;

7) повернення кредитів у сумі 6.745,1 тис. гривень, наданих у 2007 році з Державного бюджету України на реалізацію інноваційних та інвестиційних проектів у галузях економіки, у першу чергу із впровадження передових енергозберігаючих технологій і технологій з виробництва альтернативних джерел палива;

8) повернення коштів, наданих з державного бюджету для мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва.

Стаття 14. Установити, що у 2014 році кошти, отримані до спеціального фонду Державного бюджету України згідно з відповідними пунктами частини третьої статті 15, частини третьої статті 29 і частини третьої статті 30 Бюджетного кодексу України, спрямовуються на реалізацію програм та заходів, визначених частиною четвертою статті 30 Бюджетного кодексу України, а кошти, отримані до спеціального фонду Державного бюджету України згідно з відповідними пунктами статей 11, 12 і 13 цього Закону, спрямовуються відповідно на:

1) державну підтримку галузі тваринництва (за рахунок джерел, визначених пунктом 1 статті 11 цього Закону);

2) фінансове забезпечення цільових проектів екологічної модернізації підприємств у межах сум сплаченого ними екологічного податку (за рахунок 50 відсотків джерел, визначених пунктом 2 статті 11 цього Закону);

3) здійснення природоохоронних заходів, включаючи захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь (за рахунок 50 відсотків джерел, визначених пунктом 2 статті 11 цього Закону);

4) реалізацію заходів у сфері культури та спорту, включаючи фінансове забезпечення державних об'єктів олімпійської підготовки, а

також щодо лікування дітей з онкологічними та онкогематологічними захворюваннями (за рахунок джерел, визначених пунктом 3 статті 11 цього Закону);

5) державну підтримку заходів з енергозбереження через механізм здешевлення кредитів (за рахунок джерел, визначених пунктом 4 статті 11 цього Закону);

6) придбання Фондом соціального захисту інвалідів автомобілів для інвалідів та інші заходи щодо соціального захисту інвалідів (за рахунок джерел, визначених пунктом 5 статті 11 цього Закону);

7) державну підтримку заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів, у тому числі на утеплення приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату (за рахунок джерел, визначених пунктом 6 статті 11 цього Закону);

8) програми і заходи щодо соціального захисту інвалідів відповідно до закону (за рахунок джерел, визначених пунктом 7 статті 11 цього Закону);

9) реалізацію програм допомоги Європейського Союзу, що включає заходи щодо: підтримки впровадження Енергетичної стратегії України на період до 2030 року; ефективного використання енергетичних ресурсів та енергозбереження; захисту прав споживачів, стандартизації, метрології, сертифікації, підтвердження відповідності та управління якістю; підтримки реалізації державної екологічної політики; підтримки реалізації державної політики у сфері транспорту; управління державним кордоном (за рахунок джерел, визначених пунктом 1 статті 12 цього Закону);

10) придбання Міністерством енергетики та вугільної промисловості України цінних паперів відповідно до статті 10 Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки» (за рахунок джерел, визначених пунктом 2 статті 12 та пунктом 7 статті 13 цього Закону);

11) заходи, пов'язані з формуванням державного резервного насінневого фонду (за

рахунок джерел, визначених пунктом 1 статті 13 цього Закону);

12) збільшення статутного капіталу Національної акціонерної компанії «Укргролізинг» для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу (за рахунок джерел, визначених пунктами 2 і 3 статті 13 цього Закону);

13) фінансову підтримку заходів в агропромисловому комплексі на умовах фінансового лізингу (за рахунок джерел, визначених пунктом 4 статті 13 цього Закону);

14) реструктуризацію вугільної та торфодобувної промисловості (за рахунок джерел, визначених пунктом 5 статті 13 цього Закону);

15) надання кредитів на будівництво (придбання) житла для науково-педагогічних та педагогічних працівників (за рахунок джерел, визначених пунктом 6 статті 13 цього Закону);

16) державну підтримку розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними (за рахунок джерел, визначених пунктом 3 статті 12 цього Закону);

17) забезпечення функціонування державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України та центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сферах державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців (за рахунок джерел, визначених пунктом 8 статті 11 цього Закону);

18) мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва (за рахунок джерел, визначених пунктом 9 статті 13 та пунктом 8 статті 13 цього Закону);

19) компенсація витрат, пов'язаних з утилізацією транспортних засобів (за рахунок джерел, визначених пунктом 10 статті 13 цього Закону).

Стаття 15. Установити, що Національний банк України у 2014 році щоквартально перераховує до Державного бюджету України кошти в сумі не менше як 5.701.833,6 тис. гривень на загальну суму не менше як 22.807.334,4 тис. гривень.

Стаття 16. Надати право Кабінету Міністрів України здійснити випуск облігацій внутрішньої державної позики в межах обсягів, встановлених додатком № 2 до цього Закону, у сумі 14.866.400 тис. гривень з подальшим придбанням у державну власність в обмін на ці облігації акцій додаткової емісії публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

Стаття 17. Установити, що у 2014 році вартість робіт з утилізації боєприпасів, проведених за рахунок власних коштів суб'єктів господарювання – виконавців цих робіт, зраховується до спеціального фонду Державного бюджету України як власні надходження бюджетних установ Міністерства оборони України і спрямовується на утилізацію звичайних видів боєприпасів, непридатних для подальшого використання і зберігання, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 18. Запровадити на 2014 рік мораторій на вступ до міжнародних організацій і приєднання до міжнародних угод, умови членства в яких передбачають сплату внесків або здійснення будь-яких інших виплат за рахунок коштів державного бюджету понад обсяги, визначені на цю мету у додатку № 3 до цього Закону.

Стаття 19. Установити, що у 2014 році кошти від реалізації надлишкового озброєння, військової та спеціальної техніки, нерухомого військового майна Збройних Сил України та кошти від відчуження земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомого військового майна, що підлягають реалізації, та земельних ділянок, які вивільняються у процесі реформування Збройних Сил України, отримані понад обсяги, визначені додатком № 1 до цього Закону, спрямовуються на реалізацію першочергових заходів з реформування і розвитку Збройних Сил України понад обсяги, визначені у додатку № 3 до цього Закону.

У разі, коли сума цих надходжень перевищить відповідні обсяги, затверджені у додатку № 1 до цього Закону, Міністерство фінансів

України за пропозицією Міністерства оборони України вносить зміни до розпису Державного бюджету України понад обсяги відповідних доходів та бюджетних призначень, визначених у додатках № 1 і № 3 до цього Закону.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2014 року.

2. Додатки №№ 1-10 до цього Закону є його невід'ємною частиною.

3. Установити, що у 2014 році норми і положення статей 20, 21, 22, 23, 30, 31, 37, 39, 48, 50, 51, 52 та 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, ст. 178 із наступними змінами), статей 5 та 6 Закону України «Про соціальний захист дітей війни» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 4, ст. 94 із наступними змінами), статей 14, 22, 37 та 43 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399 із наступними змінами), статті 22 Закону України «Про міліцію» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 4, ст. 20 із наступними змінами), статті 49 Закону України «Про прокуратуру» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 53, ст. 793 із наступними змінами), пунктів «ж» та «ї» частини першої статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 4, ст. 19 із наступними змінами), статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425 із наступними змінами), статті 10 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 4, ст. 18 із наступними змінами), статті 22 Закону України «Про пожежну безпеку» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 5, ст. 21 із

наступними змінами), статті 20 Закону України «Про захист рослин» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 50-51, ст. 310 із наступними змінами), статті 43 Гірничого закону України (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 50, ст. 433 із наступними змінами), статей 6-1, 6-2, 6-3 та 6-4 Закону України «Про жертви нацистських переслідувань» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 24, ст. 182 із наступними змінами), застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України виходячи з наявних фінансових ресурсів Державного бюджету України та бюджету Пенсійного фонду України на 2014 рік.

4. Зупинити на 2014 рік дію:

1) статті 46, частин першої – третьої статті 47, пункту 1 частини одинадцятої статті 49 в частині перерахунку раніше призначених пенсій у зв'язку із зміною мінімальної заробітної плати, статті 51 в частині виплати грошової допомоги та підпункту 1 пункту 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про державну службу» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., N 26, ст. 273);

2) абзацу п'ятого частини третьої статті 129 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (Відомості Верховної Ради України, 2010, N 41-45, ст. 529; 2012, N 22, ст. 221);

3) абзацу дев'ятого пункту 167.2 статті 167, підпункту 170.5.3 пункту 170.5 статті 170 Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13-17, ст. 112) в частині застосування зниженої ставки оподаткування для доходів у вигляді дивідендів;

статей 172 та 173 Податкового кодексу України в частині застосування зниженої ставки або звільнення від оподаткування доходів від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року відповідно нерухомого майна та об'єктів рухомого майна у вигляді легкового автомобіля та/або мотоцикла, та/або мопеда.

У зв'язку з цим доходи, зазначені у абзаці дев'ятому пункту 167.2 статті 167, підпункті 170.5.3 пункту 170.5 статті 170 (у формі дивідендів), статті 172 (від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року

нерухомого майна) та статті 173 (в частині доходів від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року об'єктів рухомого майна у вигляді легкового автомобіля та/або мотоцикла, та/або мопеда) Податкового кодексу України, нараховані (виплачені) у 2014 році, оподатковуються за ставками відповідно 15 або 17 відсотків в порядку, встановленому абзацами першим – третім пункту 167.1 статті 167 Податкового кодексу України.

4) пункту 229.1 статті 229 Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13-17, ст. 112) в частині справляння акцизного податку за ставкою 0 гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту із:

а) спирту етилового денатурованого (спирту технічного), який реалізується суб'єктам господарювання з метою його використання як сировини для виробництва продуктів органічного синтезу, які не містять у своєму складі більш як 0,1 відсотка залишкового етанолу;

б) біоетанолу, що використовується підприємствами для виробництва бензинів моторних сумішевих із вмістом біоетанолу, етил-трет-бутилового етеру (ЕТБЕ), інших добавок на основі біоетанолу;

в) біоетанолу, який використовується для виробництва біопалива.

У зв'язку з цим у 2014 році з товарів (продукції), зазначених у цьому пункті, акцизний податок справляється за ставкою, визначеною у статті 215 Податкового кодексу України для товарів (продукції) за кодом 2207 згідно з УКТ ЗЕД.

5) абзацу першого підпункту 1.5, підпунктів 1.6 і 1.7 пункту 16 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13-17, ст. 112).

5. Установити, що від'ємне значення фінансового результату за операціями з цінними паперами, що перебувають та не перебувають в обігу на фондовій біржі, яке обліковувалось у платника податку на прибуток станом на 1 січня

2014 року, не враховується у зменшення загального фінансового результату від опера-

цій з цінними паперами, що перебувають та не перебувають в обігу на фондовій біржі, за наслідками податкових періодів 2014 податкового року.

6. Установити, що у 2014 році до важких дистилатів (газойлів) за кодами згідно з УКТ ЗЕД 2710 19 31; 2710 19 35; 2710 19 41; 2710 19 45 00; 2710 19 49 00, палива пічного побутового за кодами згідно з УКТ ЗЕД 2710 19 61 00; 2710 19 63 00; 2710 19 65 00; 2710 19 69 00, палива рідкого (мазуту) за кодами згідно з УКТ ЗЕД 2710 19 51 00; 2710 19 55 00 застосовується ставка акцизного податку 98 євро за 1 тис. кілограмів.

7. Установити, що у 2014 році до встановлених Податковим кодексом України ставок оподаткування, визначених в абсолютних значеннях, застосовуються такі коефіцієнти:

з плати за користування надрами та збору за спеціальне використання води – 1,055;

з екологічного податку – 1,048.

8. У Податковому кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13-17, ст.112):

1) пункт 14.1 статті 14 доповнити підпунктом 14.1.1291 такого змісту:

«14.1.1291. об'єкти нежитлової нерухомості – будівлі, приміщення, що не віднесені відповідно до законодавства до житлового фонду. У нежитловій нерухомості виділяють:

а) будівлі готельні – готелі, мотелі, кемпінги, пансіонати, ресторани та бари, туристичні бази, гірські притулки, табори для відпочинку, будинки відпочинку;

б) будівлі офісні – будівлі фінансового обслуговування, адміністративно- побутові будівлі, будівлі для конторських та адміністративних цілей;

в) будівлі торговельні – торгові центри, універмаги, магазини, криті ринки, павільйони та зали для ярмарків, станції технічного обслуговування автомобілів, їдальні, кафе, закуочні, бази та склади підприємств торгівлі й громадського харчування, будівлі підприємств побутового обслуговування;

г) гаражі – гаражі (наземні й підземні) та криті автомобільні стоянки;

г) будівлі підприємств та склади;
д) будинки для проведення лотерей (казино, ігорні будинки), будівлі лазень»;

2) у статті 197:

у підпункті 197.1.14 пункту 197.1:

в абзаці першому слова «якщо інше не передбачено цим підпунктом» виключити;

абзац шостий виключити;

пункт 197.14 статті 197 виключити;

3) у статті 265:

слова «житлова площа» в усіх відмінках замінити відповідно словами «загальна площа» у відповідному відмінку;

у пункті 265.1 слова «об'єкти житлової нерухомості» в усіх відмінках замінити відповідно словами «об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості» у відповідному відмінку;

у пункті 265.2:

підпункті 265.2.1, підпунктах «а», «б» підпункту 265.2.2 слова «об'єкти житлової нерухомості» в усіх відмінках замінити відповідно словами «об'єкти житлової та нежитлової нерухомості» у відповідному відмінку;

підпункт 265.2.2 доповнити підпунктом «є» такого змісту:

«є) гаражі, площа яких не перевищує 30 кв. метрів, які належать фізичним особам, але не більше одного такого об'єкта на особу»;

у пункті 265.3 слова «об'єкти житлової нерухомості» в усіх відмінках замінити відповідно словами «об'єкти житлової та нежитлової нерухомості» у відповідному відмінку;

пункт 265.5 доповнити підпунктом 265.5.4 такого змісту:

«265.5.4. Ставки податку для фізичних та юридичних осіб встановлюються в таких розмірах:

не більше 2,7 відсотка – для об'єктів нежитлової нерухомості, що використовуються у підприємницькій діяльності;

не більше 1 відсотка – для інших об'єктів нежитлової нерухомості»;

у пункті 265.7:

у абзаці першому підпункту 265.7.1 слова «житлової нерухомості» замінити словами «житлової та/або нежитлової нерухомості»;

у частині г) підпункту 265.7.1 слова «об'єктів житлової нерухомості» замінити словами «об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості»;

у підпункті 265.7.2 слова «об'єкта житлової нерухомості» замінити словами «об'єкта житлової та/або нежитлової нерухомості»;

у підпункті 265.7.3 слова «об'єктів житлової нерухомості» замінити на слова «об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості»;

у підпункті 265.7.5 слова «об'єкти житлової нерухомості» в усіх відмінках замінити відповідно словами «об'єкти житлової та/або нежитлової нерухомості» у відповідному відмінку;

4) у статті 296:

у підпункті 296.1.1 пункту 296.1:

абзац перший після слів «отриманих доходів» доповнити словами і цифрами «а також книги обліку витрат на придбання раніше ввезених на митну територію України товарів груп 4302, 4303, 6101-6106, 6110, 6112, 6201-6206, 6211, 7101-7118 (окрім 7117), 8407-8412, 8415, 8418, 842211, 8450, 8470, 8471, 8476, 8501, 8508, 8509, 8510, 8516, 8517, 8519, 8521-8530 (окрім 8524), 8548, 8711, 8716, 8901-8907, 9006-9032 (окрім 9009, 9013, 9017, 9023, 9024), 9101, 91110, 911310, 9301-9307, 9401-9406 (окрім 9404, 9405) згідно з УКТЗЕД»;

в абзаці другому слова «Форма книги обліку доходів, порядок її ведення» замінити словами «Форми книг обліку доходів та витрат, порядок їх ведення».

пункт 296.10 після слів «розрахункових операцій» доповнити словами і цифрами «крім платників єдиного податку, які здійснюють продаж раніше ввезених на митну територію України товарів груп 4302, 4303, 6101-6106, 6110, 6112, 6201-6206, 6211, 7101-7118 (окрім 7117), 8407-8412, 8415, 8418, 842211, 8450, 8470, 8471, 8476, 8501, 8508, 8509, 8510, 8516, 8517, 8519, 8521-8530 (окрім 8524), 8548, 8711, 8716, 8901-8907, 9006-9032 (окрім 9009, 9013, 9017, 9023, 9024), 9101, 91110, 911310, 9301-9307, 9401-9406 (окрім 9404, 9405) згідно з УКТЗЕД»;

5) у пункті 303.1 статті 303 слова та цифри «проведена за станом на 1 липня 1995 року» замінити словами та цифрами «з

урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного відповідно до порядку, встановленого розділом XIII цього Кодексу»;

б) у розділі XX «Перехідні положення»: у підрозділі 2: у пункті 10:

слова та цифри «31 грудня 2013 року» замінити словами та цифрами «31 грудня 2014 року»;

слова та цифри «1 січня 2014 року» замінити словами та цифрами «1 січня 2015 року»;

у абзаці першому пункту 15 слова та цифри «1 січня 2014 року» замінити словами та цифрами «1 січня 2015 року»;

у абзаці першому пункту 16 слова та цифри «31 грудня 2013 року» замінити словами та цифрами «31 грудня 2014 року»;

у абзаці першому пункту 23 слова та цифри «1 січня 2014 року» замінити словами та цифрами «1 січня 2015 року»;

у пункті 10 підрозділу 4:

у абзаці четвертому слова та цифри «31 грудня 2013 року» замінити словами та цифрами «31 грудня 2014 року»;

у абзаці п'ятому слова та цифри «1 січня 2014 року» замінити словами та цифрами «1 січня 2015 року».

9. У Законі України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 38, ст. 315; 2001 р., № 7, ст. 34; 2002 р., №

5, ст. 32; 2005 р., № 1, ст. 23; 2011 р., № 23, ст. 160):

1) статтю 6 доповнити частинами такого змісту:

«Подання завіреної декларантом копії митної декларації або іншого документа, що її замінює, з використанням яких здійснено митне оформлення раніше ввезених на митну територію України товарів груп 4302, 4303, 6101 – 6106, 6110, 6112, 6201-6206, 6211, 7101-7118 (окрім 7117), 8407-8412, 8415, 8418, 842211, 8450, 8470, 8471, 8476, 8501, 8508, 8509, 8510, 8516, 8517, 8519, 8521-8530 (окрім 8524), 8548, 8711, 8716, 8901-8907, 9006-9032 (окрім 9009, 9013, 9017, 9023, 9024), 9101, 911110, 911310, 9301-9307,

9401-9406 (окрім 9404, 9405) згідно з УКТЗЕД, є обов'язковим для ведення такого обліку.

У разі коли митне оформлення зазначених товарів здійснено з використанням митної декларації або іншого документа, що її замінює, поданих декларантом в електронній формі, така декларація або документ роздруковуються та завіряються декларантом у встановленому порядку»;

2) пункт 6 статті 10 викласти в такій редакції:

«6) під час продажу товарів (надання послуг) платниками єдиного податку першої – третьої груп, крім продажу раніше ввезених на митну територію України товарів груп 4302, 4303, 6101-6106, 6110, 6112, 6201-6206, 6211, 7101-7118 (окрім 7117), 8407-8412, 8415, 8418, 842211, 8450, 8470, 8471, 8476, 8501, 8508, 8509, 8510, 8516, 8517, 8519, 8521-8530 (окрім 8524), 8548, 8711, 8716, 8901-8907, 9006-9032 (окрім 9009, 9013, 9017, 9023, 9024), 9101, 911110, 911310, 9301-9307, 9401-9406 (окрім 9404, 9405) згідно з УКТЗЕД»;

3) розділ II «Прикінцеві положення» доповнити пунктом 10 такого змісту:

«10. Вимоги щодо ведення обліку, встановлені абзацами другим та третім статті 6 цього Закону, не застосовуються до товарів, ввезених на митну територію України до 01 січня 2014 року».

10. У пункті 1 статті 125 Митного кодексу України (Голос України, 2012 р., № 73 – 74) виключити слова «а також повітряні судна, які ввозяться на митну територію України українськими авіакомпаніями за договорами оперативного лізингу».

11. Кабінету Міністрів України:

на основі моніторингу виконання Державного бюджету України за підсумками I півріччя 2014 року внести пропозиції щодо підвищення соціальних стандартів та їх фінансового забезпечення;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Голова Верховної Ради України

ЮРИДИЧНА ПРАКТИКА

О. Єфімов, адвокат

Як за участі адвоката уникнути вилучення бухгалтерських документів

Адвокат зі своїм процесуальним статусом багато в чому може допомогти своїм клієнтам. Мабуть, саме тому він і асоціюється із захисником, бо захищає клієнта від порушення прав останнього, від свавілля людей, «обтяжених» владою.

Адвокатська таємниця: що це?

Адвокатська таємниця – це будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває в трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності.

Таке визначення адвокатської таємниці подано в ст. 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Як бачимо, статусу адвокатської таємниці можуть набувати:

- інформація, що стала відома адвокату;
- питання, що ставить адвокату його клієнт;
- зміст порад, консультацій, роз'яснень, наданих адвокатом клієнтові;
- документи та інформація, створені самим адвокатом;
- документи і відомості, які отримав адвокат від клієнта під час здійснення адвокатської діяльності.

З усіх перелічених складових адвокатської таємниці зацікавленість викликає останнє: документи і відомості клієнта, які опинилися в адвоката. І цікавитиме воно в ракурсі того, яким чином вона «перетворюються» в адвокатську таємницю і що цей статус їм дає? Яким

чином документи клієнта адвоката набувають статусу адвокатської таємниці?

Відповідно до зазначеної ст. 22 Закону такі документи і відомості (далі – документи) стають адвокатською таємницею за трьох умов:

- їх має отримати людина, яка є адвокатом;
- вони мають бути отримані саме адвокатом;
- адвокат має їх отримати під час здійснення адвокатської діяльності.

Адвокатом, відповідно до ст. 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», може бути фізична особа, яка має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років, склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування, склала присягу адвоката України й отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. Наявність такого свідоцтва означає виконання усіх інших законодавчих вимог особою, яка є адвокатом. Тож у практичному сенсі достатньо побачити таке свідоцтво, аби переконатися, що перед Вам адвокат.

Документи є отриманими саме адвокатом, коли існує якесь підтвердження, що вони передані безпосередньо адвокату. Таким підтвердженням може бути, наприклад, акт приймання-передачі документів або інший документ, складений для фіксації й засвідчення факту передання документів саме адвокату. Доки не склалася відповідна практика, не варто ризикувати й передавати документи помічникові адвоката, стажисту чи іншій особі, яка є представником адвоката. Краще їх поки що передавати безпосередньо адвокату. Принаймні варто про це зазначати в акті приймання-передачі.

Відповідно до ст. 1 Закону адвокатська діяльність – це незалежна професійна

діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту. Її види перелічені в ст. 19 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» і включають, зокрема, надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правовий супровід діяльності юридичних і фізичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, держави, складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру.

Зазначена стаття не обмежує адвоката певними видами його діяльності і передбачає, що адвокат може здійснювати й інші види адвокатської діяльності, не заборонені Законом. Для того щоб та чи інша діяльність адвоката набула статусу адвокатської діяльності, необхідно існування відповідних підстав для цього. Згідно зі ст. 26 Закону адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правової допомоги. При цьому документами, що посвідчують повноваження адвоката на надання правової допомоги, можуть бути сам договір про надання правової допомоги, довіреність, ордер, доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги.

Договір про надання правової допомоги повинен бути укладений у письмовій формі як безпосередньо з клієнтом, так і з іншою особою, яка діє в його інтересах і на його користь. Отже, передача бухгалтерських та інших документів суб'єкта підприємницької діяльності адвокату для їх вивчення, консультацій щодо цих документів, надання роз'яснень з правових питань, супроводу таких клієнтів цілком підпадає під ознаки отримання документів під час здійснення адвокатської діяльності – за умови укладення відповідного договору між адвокатом і клієнтом, а також передачі документів відповідно до цього договору й отримання їх безпосередньо адвокатом.

Що документам дає статус адвокатської таємниці? Гарантії адвокатської таємниці викладені в ст. 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», відповідно

до якої забороняється вимагати від адвоката, його помічника, стажиста, особи, яка перебуває в трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також від особи, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю, надання відомостей, що є адвокатською таємницею. З цих питань зазначені особи не можуть бути допитані.

Виключення становлять випадки, у яких особа, яка довірила відповідні відомості, звільнила адвоката від обов'язку зберігати таємницю. Проведення стосовно адвоката оперативних-розшукових заходів чи слідчих дій, що можуть проводитися виключно з дозволу суду, здійснюється на підставі судового рішення, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора України, його заступників, прокурора Автономної Республіки Крим, області, м. Київ та м. Севастополь. Заборонено проведення огляду, розголошення, витребування чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності. Закон про адвокатуру забороняє також притягати до кримінальної чи іншої відповідальності адвоката або погрожувати застосуванням відповідальності у зв'язку зі здійсненням ним адвокатської діяльності згідно із Законом.

Під час проведення обшуку чи огляду житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, тимчасового доступу до речей і документів адвоката має бути присутній представник ради адвокатів регіону. При цьому з метою забезпечення дотримання вимог щодо адвокатської таємниці під час проведення зазначених процесуальних дій такому представнику надається право ставити запитання, подавати свої зауваження й заперечення щодо порядку проведення процесуальних дій, що зазначаються в протоколі.

Обов'язок зберігати адвокатську таємницю поширюється як на адвоката, так і на його помічника, стажиста й осіб, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також на особу, стосовно якої припинено

або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю, якщо йдеться про адвокатську таємницю, що виникла ще тоді, коли ця особа була адвокатом.

Адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання зобов'язані забезпечити умови, що унеможливають доступ сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошення. Тож не надавати документів, що стали адвокатською таємницею, є не лише правом, а й обов'язком адвоката.

Податковий кодекс про адвокатську таємницю

Відповідно до п. 201.38 ст. 20 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) контролюючі органи мають право звертатися до суду із заявою про вилучення оригіналів первинних фінансово-господарських і бухгалтерських документів у випадках, передбачених ПКУ. Пунктом 85.5 ст. 85 ПКУ встановлена заборона на вилучення оригіналів первинних фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів за винятком випадків, передбачених кримінальним процесуальним законодавством.

Однак при цьому відповідно до п. 85.4 ст. 85 ПКУ посадові особи контролюючого органу під час проведення перевірок мають право отримувати в платників податків належним чином завірені копії первинних фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, що говорять про приховування (заниження) об'єктів оподаткування, несплату податків, зборів, платежів, порушення вимог іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи. Хоча це формулювання і є некоректним (адже надавши такі копії платник податку, по суті, погоджується з тим, що він приховав податки, а якщо не погоджується з цим, то надавати він не має що), проте слід звернути увагу на те, що отримувати податківці мають право саме копії, а не вилучати оригінали документів.

Кримінальне процесуальне законодавство про адвокатську таємницю. Відповідно до ст. 45 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПКУ) захисником є адвокат,

який здійснює захист підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, а також особи, стосовно якої передбачається розгляд питання про видачу іноземній державі (екстрадицію). При цьому захисником не може бути адвокат, відомості про якого не внесено до Єдиного реєстру адвокатів України або стосовно якого у Єдиному реєстрі адвокатів України містяться відомості про зупинення або припинення права на зайняття адвокатською діяльністю.

До загальних правил участі захисника в кримінальному провадженні ст. 46 КПКУ належить у тому числі й правило про те, що документи, пов'язані з виконанням захисником його обов'язків, без його згоди не підлягають огляду, вилученню чи розголошенню слідчим, прокурором, слідчим суддею, судом.

Стаття 161 КПКУ забороняє доступ до документів захисника, а саме до:

- листування або інших форм обміну інформацією між захисником і його клієнтом або будь-якою особою, яка представляє його клієнта, у зв'язку з наданням правової допомоги;
- об'єктів, які додані до такого листування або інших форм обміну інформацією.

Слід мати на увазі, що відповідно до ч. 1 ст. 20 Закону України «Про прокуратуру» при здійсненні нагляду за додержанням і застосуванням Закону прокурор має право доступу до необхідних для цього документів. У ст. 1858 КУпАП передбачена адміністративна відповідальність для посадових осіб підприємств за ненадання необхідних прокурору матеріалів.

Проте в цьому випадку правомірність притягнення посадової особи чи адвоката до адміністративної відповідальності є досить спірною, бо прокуратурі буде дуже важко довести в суді наявність умисної форми провини в їхніх діях. Для того щоб набути статусу захисника, адвокат повинен, відповідно до ст. 50 КПКУ, мати свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю та ордер, договір або доручення органу (установи),

уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги.

Згідно зі ст. 51 КПКУ договір із захисником мають право укласти: підозрюваний, обвинувачений, засуджений, виправданий, особа, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування, а також особа, стосовно якої передбачається розгляд питання про видачу іноземній державі (екстрадицію). Крім цих осіб, договір із захисником можуть укласти особи, які діють в інтересах перелічених у попередньому реченні осіб, за їхнім клопотанням або

за їхньою подальшою згодою. Таким чином, передавши адвокату документи відповідно до умов договору про надання адвокатських послуг та уклавши з ним одночасно договір на здійснення захисту керівника підприємства, якому надаються адвокатські послуги, чи захисту фізичної особи-підприємця, слід вважати, що ці документи потрапили до категорії об'єктів, що становлять адвокатську таємницю, безпосередній доступ до якої для контролюючих органів є досить ускладненим, а вилучення їх оригіналів стає майже неможливим за умови, що всі суб'єкти правовідносин дотримуватимуться вимог чинного законодавства.

ПОДАТКОВІ ПРОГНОЗИ

А. Блажкевич, наук. співроб. НЮБ, канд. іст. наук

Сучасні новації Міністерства доходів і зборів України

Наприкінці жовтня міністр доходів і зборів України О. Клименко провів прес-конференцію для журналістів в інформаційному агентстві «Укрінформ», де поінформував про сучасні новації Міністерства доходів і зборів України. Насамперед О. Клименко подякував усім платникам єдиного соціального внеску (ЄСВ), а це понад 3 млн 900 тис. платників, громадян і підприємств, за те, що вони зуміли переорієнтуватися зі зміною адміністратора і вчасно подали всю звітність.

Зміна адміністратора ЄСВ відбулася вдало – платники вчасно здали 661 тис. звітів до органів Міністерства доходів і зборів України. Усього звітувало про сплату соціального внеску майже 4 млн підприємств і громадян, повідомив О. Клименко. «На сьогодні триває процес перерахунку ЄСВ до бюджету. За 25 днів жовтня вже перераховано 12,7 млрд грн. Хочу запевнити, що всі перераховані суми наступного дня після їх сплати розподіляються між фондами соціального страхування й жодних затримок з цим немає. Далі ж хочу подякувати платникам за активну переорієнтацію на електронну форму звітності. Кількість поданих в

електронному вигляді звітів збільшилася з 38 до 60 %», – зазначив міністр.

О. Клименко підкреслив, що Міндоходів створює для платників податків усі необхідні умови для переходу на електронне звітування з єдиного соціального внеску. Безкоштовно видаються електронні ключі, їх синхронізують з Пенсійним фондом, органами статистики, також у планах продовження їх терміну дії – терміном до трьох років. Електронна форма звітності вигідна і платнику, і міністерству.

О. Клименко запевнив, що Міністерство доходів і зборів створюватиме умови для повного переведення адміністрування ЄСВ на електронні системи сплати і звітування. «Електронна форма звітності – це вигідно і платникам, і міністерству. У цьогорічному рейтингу Doing Business позиції України зросли відразу на 28 пунктів. Окремо експерти відзначили прогрес, який зробила Україна в електронному звітуванні. За рік це дало змогу скоротити час, необхідний на виконання податкових зобов'язань, на 101 год. Такий успіх України – досягнення насамперед безпосередньо

платників, які позитивно сприймають інновації», – підкреслив О. Клименко.

Протягом року Міндоходів провело системну роботу зі спрощення документації, щодо нових можливостей електронного звітування нових сервісів. Наприклад, уже тестують електронний кабінет платників податків, готуються до застосування електронних перевірок, спрощено форму декларації податку на прибуток. Але важливо те, наскільки платники швидко пристосовуються до цих інновацій. І сьогодні, наприклад, ми бачимо, що платники дуже позитивно сприймають наші інновації. Бізнес – це не тільки оцінка нашої з вами спільної роботи, а й важливий сигнал для інвестора. Тому і уряд, і кожен з нас роблять свій внесок для поліпшення інвестиційного клімату в Україні, наголосив міністр.

На переконання О. Клименка, це ще не межа потенціалу Міндоходів. Тим більше що глобальна конкуренція за інвестора зростає. Цього року у світі було реалізовано на 18 % більше регуляторних реформ, ніж минулого року. Отже, Україна має докладати ще більше зусиль для поліпшення бізнес-клімату й підвищення інвестиційної активності. При синергії скорочення часу на реєстрацію бізнесу та його введення Україна в майбутньому отримає позитивний тренд збільшення підприємницької активності. І завданням міністерства є цю синергію забезпечити, переконаний О. Клименко.

Міністерство доходів і зборів України оцінює додаткові надходження до бюджету від упровадження обов'язкового декларування доходів громадян у 20–25 млрд грн щорічно, заявив О. Клименко.

Крім того, міністр підкреслив, що існує необхідність зниження ставки єдиного соціального внеску. «Але для того щоб знизити ставку, ми не повинні проводити шокову терапію, вводити якісь незручності. Ми не можемо поставити під загрозу соціальний захист. Мають бути компенсаторні механізми. Я вважаю, що обов'язкове загальне декларування доходів громадян і є цей ефективний інструмент», – заявив він. За словами міні-

стра, введення загального декларування доходів надасть можливості й ресурси для зниження ставки ЄСВ. «Це ефективний механізм, який дасть змогу зробити зниження ставки цього податку», – сказав О. Клименко. За його словами, зниження ставки з ЄСВ і введення обов'язкового декларування доходів громадян проводитиметься узгоджено. При цьому О. Клименко зазначив, що модель введення загального декларування доходів громадян уже напрацьована й пройдёт обговорення до кінця цього року. «Дискусія потрібна для того, щоб виробити спільну позицію», – підсумував він.

Нагадаємо, раніше О. Клименко заявляв, що загальнообов'язкове декларування треба ввести якнайшвидше. Він наголошував, що це світова практика.

Міністр додав, що загальнообов'язкове декларування доходів супроводжуватиметься непрямим методом оцінки доходів. «Але це вже деталі. Ми розповімо про них під час презентації моделі загальнообов'язкового декларування», – зазначив О. Клименко. За його словами, до кінця цього року загальнообов'язкове декларування доходів не впроваджуватиметься. Міністерство має намір вести діалог з бізнесом щодо впровадження інституту декларацій разом зі зниженням ставки єдиного соціального внеску.

Раніше міністр заявляв, що зниження розміру ЄСВ можливо тільки при одночасному впровадженні норми загальнообов'язкового декларування доходів громадян.

Щодо створення в Україні окремого органу, який займатиметься апеляціями щодо врегулювання податкових спорів, то сьогодні це нецільно, заявив О. Клименко. «Що стосується апеляції і будь-яких інших. Знаєте, є така собі ідея, 50 на 50, а є негарна. Так от ця ідея належить до категорії негарних. Кожен повинен займатися своєю роботою. Сьогодні є дуже чітко структурована система. Якщо платник податків не згоден з висновками територіального органу Міністерства доходів і зборів, він має право подати апеляцію. Там є два рівні. І апеляцію не тому, хто йому нараховував, а на

більш високому рівні. Области та рівні центрального апарату», – підкреслив О. Клименко.

Нагадаємо, Державна служба з питань регуляторної політики та розвитку підприємства пропонує створити апеляційну раду з врегулювання податкових суперечок.

Кабінет Міністрів відмовився від введення податку з обороту, заявив О. Клименко. «Про це нині говорять, але уряд не буде вводити цей податок», – сказав він.

Міністр також зауважив позитивну реакцію бізнес-середовища щодо можливості перенесення зниження ставок ПДВ і податку на прибуток. За словами О. Клименка, рішення з цих питань буде прийнято вже незабаром і знайде своє відображення в Законі України «Про Державний бюджет 2014 року». «Я вважаю, що всі консультації ми закінчимо найближчим часом і вийдемо з рішенням, яке знайде своє відображення в Законі України “Про Державний бюджет на 2014 рік”. Але я переконаний, що сьогодні є передумови й сьогодні сприймається бізнесом питання щодо відтермінування зниження ставок податків з прибутків і податків на додану вартість», – сказав міністр.

Згідно з Податковим кодексом України, з 1 січня 2014 р. має відбутися зниження ставки ПДВ з 20 до 17 % і податку на прибуток підприємств з 19 до 16 %.

Міністерство доходів і зборів України станом на 30 жовтня не видало жодного векселя як форми відшкодування платежів з податків на додану вартість, однак процес прийому заявок на отримання векселів уже почався, заявив О. Клименко. «Що стосується векселів. Тут дійсно сьогодні є постанова Кабміну, яка дає змогу Міністерству доходів видавати векселі казначейські на суму 12 млрд грн. Але на сьогодні іде процес подачі заяв. Коли він закінчиться, ми вас поінформуємо. Якщо говорити на цей час, то жодного векселя на ПДВ не було видано. Водночас я інформую, що в нас ритмічно, без будь-яких збоїв відбувається відшкодування грошовими коштами заборгованості з ПДВ в автоматичному режимі. І дедалі більше підприємств корис-

туються сервісом автоматичного відшкодування, за що ми їм вдячні, і всіх запрошуємо стати учасниками, у кого є від’ємне значення ПДВ, цього сервісу. І динаміка, яку ми сьогодні бачимо, нас дуже задовольняє. А найголовніше, що задовольняє не лише нас, а й платників податків», – наголосив О. Клименко. При цьому міністр уточнив, що прогнозувати обсяг видачі векселів найближчим часом недоцільно. «Це ж добровільна процедура», – сказав він.

О. Клименко також повідомив, що на сьогодні Міндоходів не має простроченої заборгованості з відшкодування ПДВ. «Простроченої заборгованості з ПДВ немає. Крапка. Ми це забули. Відшкодування ПДВ відбувається у терміни, передбачені Податковим кодексом, і на сьогодні ми обслуговуємо поточні заявки», – сказав глава Міндоходів. За словами О. Клименка, на обробку таких заявок закон відводить до 60 днів. Разом з тим він підтвердив, що певний обсяг заборгованості нині оскаржується в судах. «Це десь 8–10 млрд грн. Треба подивитися останні рішення судів», – сказав міністр.

У липні 2013 р. Верховна Рада прийняла за основу і в цілому законопроект про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік», який дає змогу реструктуризувати бюджетну заборгованість, у тому числі з податку на додану вартість, фінансовими векселями на добровільній основі.

Міндоходів за результатами інвентаризації заявлених до відшкодування сум податку на додану вартість, а також з урахуванням прогнозних показників сум податку за податковими деклараціями, обов’язковим до подачі до 1 листопада 2013 р., прогнозувало можливий обсяг бюджетних відшкодувань ПДВ за допомогою випуску фіскальних векселів на рівні 12 млрд грн.

Фінансові казначейські векселі мають термін обігу п’ять років і прибутковість 5 % річних. Казначейські векселі, як очікується, будуть простими й не підлягають анулюванню. Кабінет Міністрів України своєю

постановою № 766 обмежив граничний обсяг випуску фінансових векселів для погашення фактичної бюджетної заборгованості сумою не більше 3,6 млрд грн, а також обсяг випуску фінансових векселів для оформлення заборгованості з відшкодування податку на додану вартість – сумою не більше 12 млрд грн.

Водночас 20 листопада Президент В. Янукович підписав Закон України № 658-VII «Про внесення змін до статті 22 Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік»», який передбачає погашення бюджетної заборгованості перед підприємствами ЖКГ виплатою векселів, повідомляє прес-служба глави держави.

Відповідно до законопроекту, пропонується дозволити фінансування за допомогою фінансових казначейських векселів не лише заборгованості держбюджету, існуючої станом на 1 січня 2013 р., а й тієї, яка виникла після вказаної дати, зокрема, у сфері компенсації з держбюджету різниці в тарифах на газ і теплову енергію для населення.

Нагадаємо, 24 жовтня цього року Верховна Рада України прийняла в другому читанні і в цілому законопроект, який дає змогу Кабміну реструктурувати бюджетну заборгованість за послуги теплокомуненерго векселями.

В уряді вважають, що цей документ допоможе реструктуризувати заборгованість з різниці в тарифах за теплову енергію і водопостачання шляхом видачі векселів. За словами голови Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Г. Темника, вони будуть видаватися на п'ять років з прибутковістю 5 %, повідомляє Finance.ua. Так, за словами міністра, обсяг заборгованості з різниці в тарифах на тепlopостачання становить 13 млрд грн. Він зазначив, що держбюджетом на 2013 р. передбачена субвенція з держбюджету на погашення різниці в тарифах, а векселі – це додатковий механізм щодо можливості значно збільшити розрахунки за різницю в тарифах.

Міністерство доходів і зборів України в листопаді представило технологію використання електронної акцизної марки для маркування підакцизних товарів – алкоголю й тютюну, заявив О. Клименко. «В адмініструванні податків ми повинні робити акценти на сучасні ІТ-технології. І зараз ми вивчаємо технологію (використання електронної акцизної марки), щоб знайти оптимальний варіант, що відповідає нашим реаліям», – сказав міністр. При цьому він уточнив, що електронна марка в будь-якому випадку використовуватиметься. «Ми говоримо, що електронна марка буде». – сказав О. Клименко.

«Сьогодні для боротьби з фінансовими злочинами Міністерство доходів і зборів запровадило сучасні системи контролю. Що таке сьогодні боротьба з податковим шахрайством? Ми найближчим часом запросимо вас у гості. І покажемо вам моніторинговий центр. Це якраз енергетичний модуль, який за ризиками дуже чітко аналізує всю ту інформацію, у якій є дані бази оподаткування, і, знаходячи ризики, подає на доопрацювання. Є система жорсткого контролю і є система перевірки якості відпрацювання. І сьогодні всі ці системи дають нам змогу дуже чітко в режимі онлайн відслідковувати й розбиратися з цими ризиками. Тобто ми акцентом своєї роботи зробили не пост-фактум, коли вже щось сталося, а запобігання йому. Але більш детально ознайомитися ми запрошуємо до себе в гості. GPS-замки є. І сьогодні в нас є на меті у 2014 р. зробити митниці майбутнього. І на них усі функції, у тому числі й замки, і скануючі установки, і віртуальні камери, і необхідне ІТ-програмне обладнання – усе це там буде. Сьогодні ми вже на деяких пунктах це зробили, ми бачимо їхню ефективність. І завданням міністерства на 2014 р. є зробити цей крок», – наголосив міністр.

Міністерство доходів і зборів України також має намір використовувати детектор брехні як інструмент боротьби з проявами корупції всередині міністерства – при проведенні

внутрішніх розслідувань і прийнятті на роботу нових співробітників, заявив О. Клименко. «Ми сьогодні дуже великий акцент робимо на боротьбі з корупцією й розробляємо антикорупційну програму, яка дасть змогу зробити вихід на новий якісний рівень у цьому питанні Міністерству доходів без бою. Однією із складових цієї програми якраз і є введення поліграфів у роботу. Поліграфи використовуються при проведенні службових перевірок, по-перше. І при прийомі на роботу, по-друге. Але я акцентую вашу увагу, що це добровільно. І я вважаю, що це є ефективним механізмом якраз у питанні боротьби з корупцією, але він не сам по собі, а це складова системи боротьби з корупцією в міністерстві. Платників податків це жодним чином не торкнеться. І мені дуже приємно, що сьо-

годні ця новина знайшла широкий резонанс. Ми працюємо і ви це бачите», – наголосив О. Клименко.

При цьому міністр підкреслив, що це не єдиний спосіб подолання корупційних явищ, і закликав бізнес повідомляти про факти тиску на підприємців шляхом проведення додаткових перевірок. «Тиск перевітками – це завжди чиясь особиста ініціатива, обумовлена особистою упередженістю, корупційними мотивами або іншими причинами. Тому я закликаю підприємців бути активними в захисті своїх законних інтересів. У цьому вони знайдуть у мені союзника», – сказав О. Клименко.

У цілому, прес-конференція міністра доходів і зборів України відбулася в плідному й конструктивному діалозі.

БАНКІВСЬКИЙ СЕРВІС

Л. Присяжна, наук. співроб. НЮБ НБУВ

Банківська галузь у нинішній політичній ситуації

Уже місяць мільйони українців живуть громадськими протестами. Проте, на думку заступника голови парламентського Комітету з питань фінансів і банківської діяльності С. Кубіва, громадські протести, які охопили країну, не повинні відбитися на якості роботи банківської системи й на курсі національної валюти. За його словами, звичайно, «політична дестабілізація діє на психологію людей, породжує в окремих з них негативні очікування, жене їх до банкоматів, обмінних кас, у банки, посилюючи попит на готівку і валюту. Природно, що банки зразу не були готові до непланового зростання попиту. Зараз вони мають можливість зняти проблему. Велика роль у ліквідації зростання попиту на валюту й готівку належить НБУ. За умови прийняття правильних рішень, з урахуванням досвіду попередніх років, ця

проблема може бути ним знята. У НБУ є інструменти і механізми, які можуть вирішити й проблему ліквідності банку, якщо вона виникне, і проблему наявності готівкової валюти».

Ситуацію в банківській галузі в нинішніх політично-економічних умовах обговорювали під час конференції «Підсумки діяльності банківської галузі за 10 місяців. Вплив нинішньої політичної ситуації на фінансово-банківський сектор». Президент Асоціації українських банків О. Сугомяко наголосив, що нині банківська галузь працює в тяжкому економічному середовищі: падіння ВВП протягом п'яти кварталів (за рік, за підрахунками АУБ, ВВП впаде не менше як на 0,4 %); протягом 17 місяців «падає» промисловість (за 10 місяців поточного року, порівняно з аналогічним періодом

минулого року, падіння становило 5,2 %, у тому числі металургія – 5,9 %, машинобудування – 13,6 %, хімічна промисловість – 19,4 %, харчова – 5,7 %. Падіння індексу будівельної продукції становило 16,3 %. Зростання показало сільське господарство (9,5 %) і роздрібний товарооборот (109,5 %). Зростання зарплат і соцвиплат при падінні економіки й нарощенні держборгу (його приріст з початку року – 4,4 млрд дол.); очікуване недовиконання дохідної частини держбюджету становить понад 30 млрд грн, при запланованому дефіциті 50 млрд грн).

Щодо стану платіжного балансу країни, то, на думку фахівця, для країни, яка має від'ємну міжнародну інвестиційну позицію й негативне сальдо поточного рахунку платіжного балансу, тримати стабільним курс означає потрапляти в дедалі більшу боргову залежність. Щоб перекрити це негативне сальдо, за словами О. Сугоняка, потрібні прямі інвестиції в країну, а вони зменшилися на майже 3 млрд дол. порівняно з аналогічним періодом минулого року, що говорить про двократне погіршення інвестиційного клімату в нашій економіці за цей період. При 12,3 млрд дол. негативного сальдо поточного рахунку 2,4 млрд дол. прямих іноземних інвестицій його не перебивають. Перебивають борги й так званий «інший капітал», де значна частина – товарні кредити.

Утім О. Сугоняко переконаний, що, незважаючи на такі показники економіки, банківська галузь жива. Її функціонування в поточному році здійснювалося в сприятливіших монетарних умовах: грошова база збільшилася за 10 місяців на 42,5 млрд грн (17,3 %), грошова маса – на 143,6 млрд грн (19,7 %), що є доказом пом'якшення грошово-кредитної політики НБУ і її часткової переорієнтації в бік стимулюючої. Відповідно, помітно покращилася ситуація з внутрішньою (гривневою) ліквідністю (залишки коштів банків на рахунках у НБУ збільшилися на

6,2 млрд грн, або на 18,5 %, істотно знизилися ставки на міжбанківському кредитному ринку).

Разом з тим істотно зросло від'ємне значення показника «чисті зовнішні активи» за системою комерційних банків (із 45,5 млрд грн на кінець 2010 до 62,5 млрд грн на кінець жовтня 2013), що певною мірою віддзеркалює посилення негативних тенденцій із станом поточного рахунку платіжного балансу. При цьому переказні депозити вітчизняних банків в іноземних банках (фактично – коррахунки) зменшилися на 17,8 млрд грн (21,5 %).

Депозити резидентів в українських банках зросли за 10 місяців на 75,4 млрд грн (13,2 %), у тому числі депозити домогосподарств на 65,7 млрд грн (17,8 %).

Кредитний портфель (без міжбанку й нерезидентів) зріс з початку року на 57,2 млрд грн (7 %), у тому числі кредити нефінансовим корпораціям – на 49,9 млрд грн (8,2 %), домогосподарствам – на 6,6 млрд грн (3,5 %). У домогосподарствах відбулося збільшення заборгованості в сегменті споживчого кредитування на 11,3 млрд грн (9,1 %) при одночасному падінні на 5,2 млрд грн (8,9 %) кредитів на придбання й будівництво нерухомості (житла).

Що стосується кредитування нефінансових корпорацій, фахівець відзначив збереження і навіть посилення домінуючого положення торгівлі на фоні решти секторів економіки: тут приріст кредитів становив 24,3 млрд грн (11 %) з 49,9 млрд (8,2 %) у цілому по нефінансових корпораціях.

Урядові облігації в портфелі комерційних банків зросли за 10 місяців майже на 23 млрд грн (37,5 %), а в портфелі НБУ – на 39,8 млрд грн (39,8 %).

На думку О. Сугоняка, наведені цифри говорять, що пріоритетним напрямом використання залучених банками ресурсів залишається кредитування сфери торгівлі, уряду, споживчих потреб населення. Виробничі галузі адекватної кредитної підтримки не одержують.

Доходи банків порівняно з аналогічним періодом минулого року зросли на 11,3 млрд грн (9,1 %), а витрати – на 13 млрд грн (10,8 %), унаслідок чого прибуток знизився на 1,7 млрд грн (45 %). У складі витрат відрахування на формування резервів майже не змінилися (20,3 млрд грн проти 21 млрд грн), що вказує на неподолання проблем з якістю кредитного портфелю.

Шведський економіст, старший науковий співробітник Інституту Петерсона А. Ослунд вважає, що в наступному році Україні потрібна девальвація гривні. Він зазначив, що сьогодні реальний курс гривні до долара – 9,5–10 грн за 1 дол. Але якщо девальвація відбуватиметься під тиском нових факторів, наприклад труднощів України з погашенням держборгів, то знецінення може відбутися набагато швидше й безконтрольно. Так, у разі паніки глибина може досягати до 50 %.

Відома британська газета The Guardian вважає, що Україна до березня вичерпає всі гроші. «Її резерви майже повністю вичерпані, її валюта вразлива, торгівля підірвана російським втручанням, і до березня в неї повністю вичерпаються гроші», – ідеться в редакційній статті.

Б. Контролевич, блогер «Мінфіну», вважає, що для наповнення державного бюджету необхідно:

1. Припинити практику недостовірного завищеного планування показників доходів і зборів, використовуючи дані макроекономічних прогнозів Міністерства економічного розвитку і торгівлі та консенсус-прогнозу. Вбачається оптимальним використання методології міжгалузевого балансу для планування можливих доходів.

2. Міністерство доходів і зборів повинно припинити збиткову практику стягування авансових платежів з податку на прибуток і використання різноманітних інструментів уповільнення процесу підтвердження податку на додану вартість.

3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі спільно з Міністерством промисловості має спрямувати всі свої зусилля на те,

щоб щомісяця створювати не менше 10 тис. висококваліфікованих робочих місць.

4. Міністерство закордонних справ разом з Міністерством економічного розвитку і торгівлі має активно пропагувати на будь-яких зовнішніх ринках продукцію українських товаровиробників й активно допомагати їм у просуванні їхньої продукції на ринки Азії, Середнього Сходу, Латинської Америки, Австралії.

5. Реанімація машинобудування, особливо точного приладобудування і вантажного суднобудування.

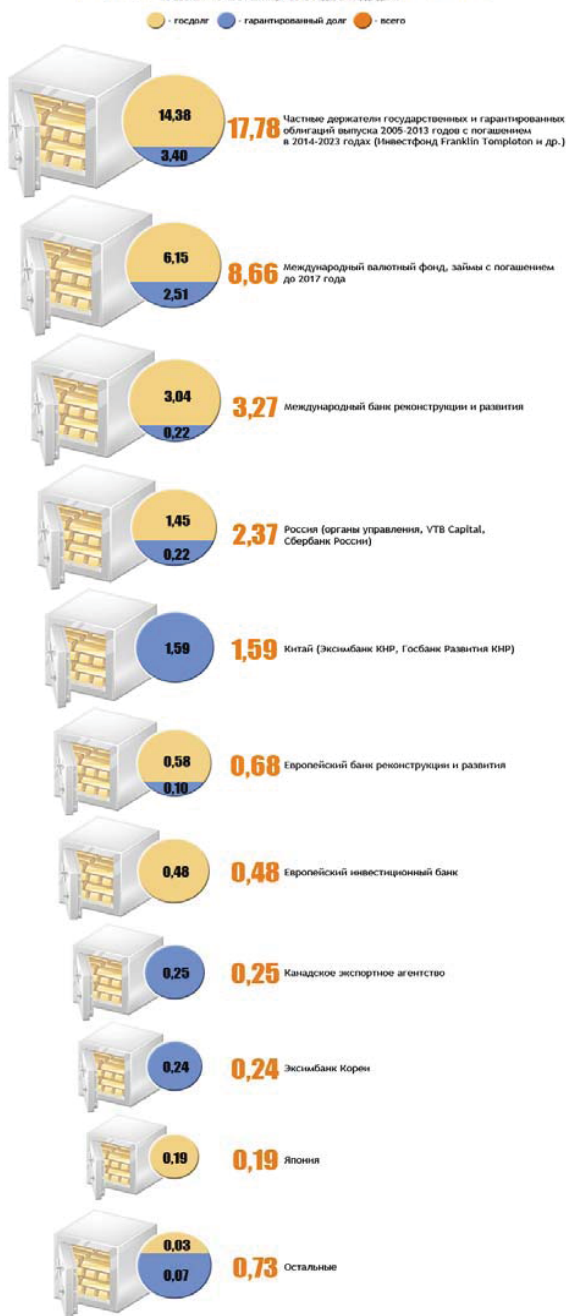
6. Зміна процедури державних закупівель, передбачивши рівень частки вітчизняних компонентів у кінцевій продукції не менше 75 %.

7. Провести оптимізацію витрат на утримання державного апарату й збільшити протягом п'яти років рівень державної підтримки вітчизняного товаровиробника, довівши його до 30 % частки ВВП.

8. Рішуче провести переговори із СОТ з питання підняття тарифних ставок із 371 товарної позиції.

Тим часом, за даними сайту «Главное», станом на 31 жовтня обсяг зовнішніх боргів України сягнув 36,23 млрд дол. З цієї суми, власне, держборг становить 26,31 млрд дол., а решта 9,93 млрд дол. припадає на борги підприємств, у разі неплатоспроможності яких держава гарантує виплату. У структурі держборгу найбільший обсяг – 17,78 млрд дол. – припадає на державні й гарантовані єврооблігації, випущені в 2005–2013 рр. на терміни від 5 до 10 років. Найбільшим власником українських євробондів є американський інвестфонд Franklin Templeton, що продовжує їх скуповувати на вторинному ринку. Через зростання суверенних ризиків прибутковість найближчого до погашення випуску українських єврооблігацій (червень 2014 р.) сягла близько 18 %. Друге місце за обсягом заборгованості становлять кошти МВФ, надані в рамках програми stand-by у 2008–2009 рр. Обсяг непогашеної заборгованості дорівнює 8,66 млрд дол.

Кому и сколько должна Украина за рубежом (государственный и гарантированный долг)

Общая сумма государственного и гарантированного государством долга - **\$36,23** млрд.;
из них госдолг - **\$26,31** млрд., гарантированный - **\$9,93** млрд

Данные: Минфин, открытые источники, расчеты ЛТ АБЗинвестФорм

Объем госдолгов к погашению в 2014

ЛТ АБЗинвестФорм
www.abz.ua

Данные: РА Кредит Рейтинг

Без нових запозичень розплатитися з боргами буде непросто. Основні джерела запозичень – зовнішній ринок капіталу й МВФ – навряд чи допоможуть Україні перекрити майбутні виплати. Адже вікно можливостей для розміщення нових випусків єврооблігацій для України нині закрито, а переговори з МВФ зайшли в глухий кут.

Але всі розуміють, що фінансово-банківський сектор є надзвичайно важливим для кожного громадянина і його не варто випускати з поля зору... *(За матеріалами інтернет-ЗМІ: <http://www.pravda.com.ua/articles/2013/11/28/7003335>, <http://uainfo.org/yandex/245500-kak-mozhno-napolnit-byudzhnet-ukrainy-ne-pribegaya-k-novym-nalogam.html>, <http://glavnoe.ua/news/n157326>, <http://businessua.com/finance/britanska-gazeta-nazvala-koli-v-ukraini-ochikuetsya-defolt-9647.html>, <http://news.meta.ua/cluster:33351774-U-Ukrainy-dostatochno-deneg-dlia-obsluzhivaniia-vneshnikh-obiazatelstv---ekspert>, http://upi.org.ua/news/bez_dialogu_janukovicha_z_majdanom_grivnja_dovgo_ne_protrimaet_sja/2013-12-12-17382).*

com.ua/articles/2013/11/28/7003335, http://uainfo.org/yandex/245500-kak-mozhno-napolnit-byudzhnet-ukrainy-ne-pribegaya-k-novym-nalogam.html, http://glavnoe.ua/news/n157326, http://businessua.com/finance/britanska-gazeta-nazvala-koli-v-ukraini-ochikuetsya-defolt-9647.html, http://news.meta.ua/cluster:33351774-U-Ukrainy-dostatochno-deneg-dlia-obsluzhivaniia-vneshnikh-obiazatelstv---ekspert, http://upi.org.ua/news/bez_dialogu_janukovicha_z_majdanom_grivnja_dovgo_ne_protrimaet_sja/2013-12-12-17382).

ФІНАНСИ

Підготовлено за участі інформаційно-аналітичного центру FOREX CLUB в Україні

Украинцы продолжают скупать иностранную валюту

В декабре население продолжит покупать иностранную валюту на фоне политических потрясений и девальвации гривни, считает М. Сальникова, эксперт информационно-аналитического центра FOREX CLUB в Украине. Однако итоговые показатели по спросу на наличную валюту в этом месяце вряд ли продемонстрируют значительный рост, поскольку замедление деловой активности под конец года будет способствовать снижению интереса населения к валюте. Кроме того, были временные проблемы с продажей наличной валюты в обменных пунктах, и многие желающие просто не смогли ее купить в нужном им количестве. Если курс продажи наличного доллара повысится, население может несколько увеличить продажу валюты, что также будет сдерживать рост чистого сальдо покупки населением валюты в декабре.

Спрос на наличную иностранную валюту в ноябре повысился на 8,4 % – до 1,9894 млрд дол., а сокращение продаж составило 25,4 % – до 1,2068 млрд дол., за

счет чего и произошло увеличение чистого сальдо покупок до 782,6 млн дол. против 216 млн дол. в октябре. «Тенденция к значительному сокращению продаж валюты является несвойственной для этого периода, поскольку традиционно, с приближением новогодних праздников, население, на оборот, продает валюту. В текущей ситуации причинами роста спроса на наличную валюту является экономическая и политическая нестабильность, а также умеренная девальвация гривни в ноябре на 0,58 % – до 8,242 грн за наличный доллар», – отмечает М. Сальникова.

Обзор валютного рынка в Украине

Евро

Евро на международном рынке по итогам прошлой недели понизился в цене на 0,4% до уровня 1,3680. Основной причиной этому стало решение ФРС США начать сокращение программы количественного смягчения (QE3). Пара EUR/USD на этом фоне снижалась, про-

игнорировав в целом положительную статистику по индексам делового оптимизма из Германии.

Курс продажи безналичного евро в Украине за неделю понизился на 1,1% до 11,268 грн., наличного – на 0,63% до 11,45 грн.

Средний курс продажи наличного евро в Украине

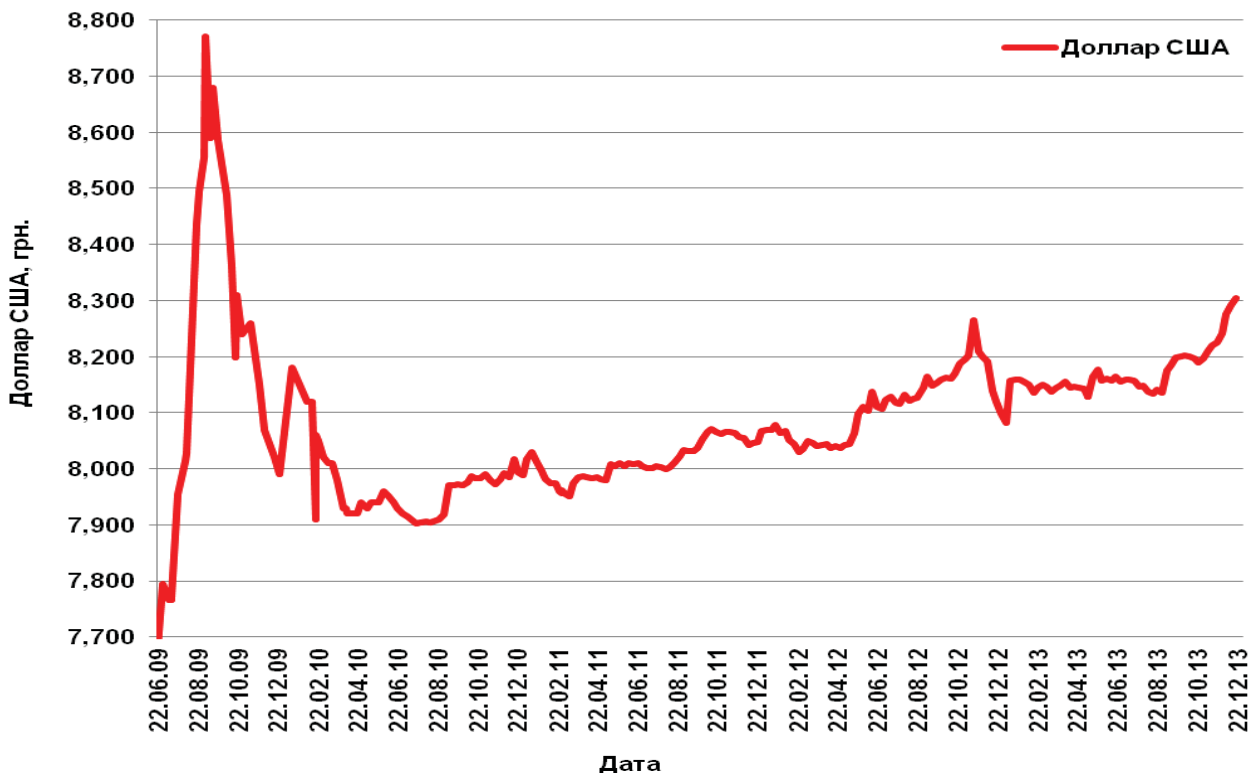

На текущей неделе не ожидается публикаций макроэкономических данных, способных повлиять на позиции доллара США. В целом, в рождественскую неделю валютный рынок характеризуется, как тонкий, и может быть, как излишне волатилен, так и малоподвижен. По прогнозам аналитиков FOREX CLUB в Украине, диапазон колебания цены евро на неделе может составить 1,3580 – 1,3700. Средний курс продажи наличного евро в этом случае, будет находиться в пределах 11,39 – 11,49 грн.

Доллар США

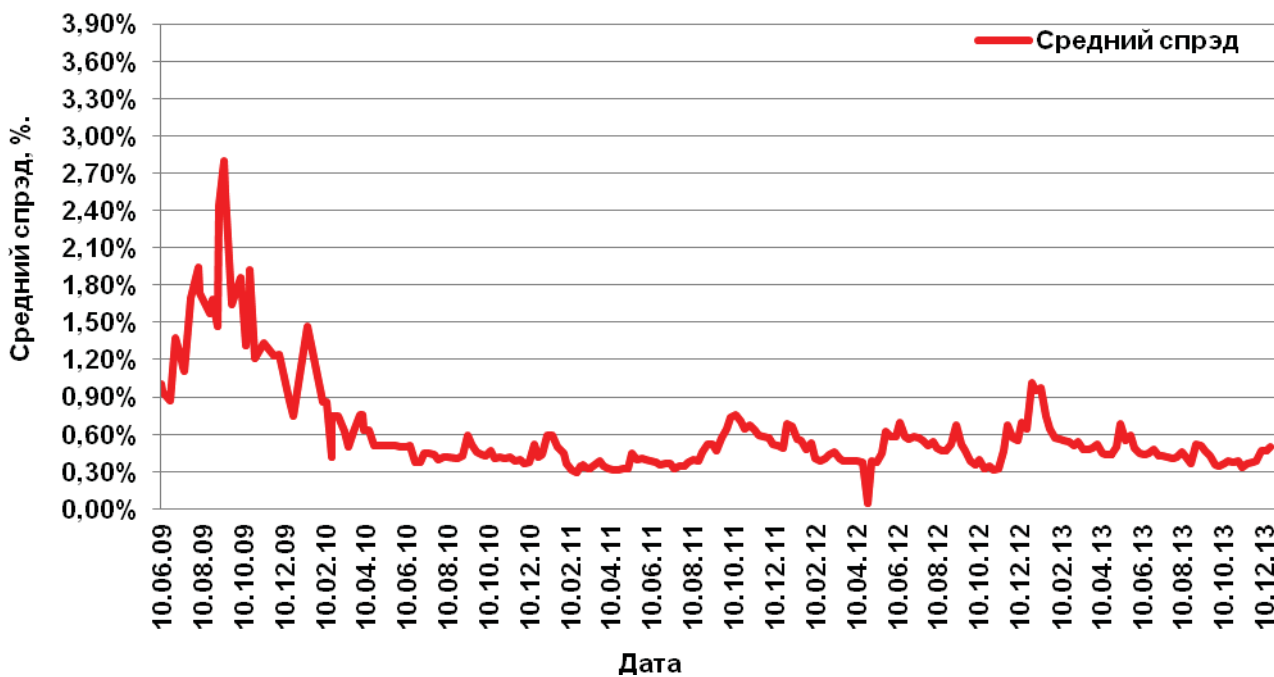
Курс продажи безналичного доллара на прошлой неделе понизился на 0,54 % до 8,255 грн., наличного – повысился на 0,15 % до 8,304 грн. Причиной стабилизации курса гривны на межбанковском рынке стала договоренность с Россией о скидке на газ и о кредите в виде выкупа еврооблигаций на сумму 15 млрд. долларов. Это положительно отразилось на стоимости украинских еврооблигаций, их доходность снизилась.

Средний курс продажи наличного доллара США в Украине

Средний спрэд по операциям с наличным долларом за неделю повысился на 0,04 % до 0,5 %, что подтверждает относительную стабильность наличного валютного рынка.

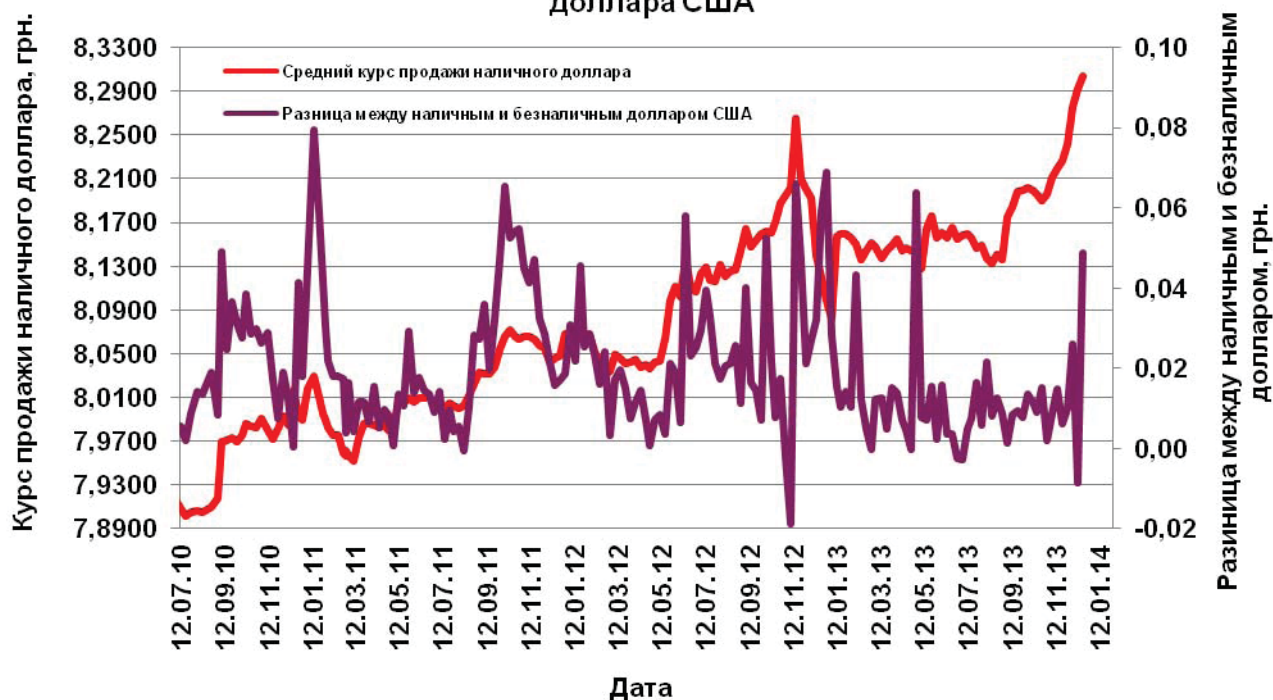
Средний спрэд по наличным операциям с долларом США

Разница между наличным и безналичным курсом американского доллара на прошлой неделе резко повысилась – до 4,9 коп. Такое происходит обычно, когда стоимость валюты на межбанке дешевет, а котировки наличного

доллара по причине энерционности работы коммерческих банков остаются высокими. Опыт таких скачков показывает, что за этим следует снижение стоимости наличного доллара.

Средний курс продажи наличного доллара США и разница между средним курсом продажи наличного доллара и безналичного доллара США

На текущей неделе курс продажи доллара может продолжить снижаться. Во-первых, положительное влияние продолжают оказывать договоренности с Россией, и снижающиеся на этом фоне девальвационные ожидания населения и бизнеса. Во-вторых,

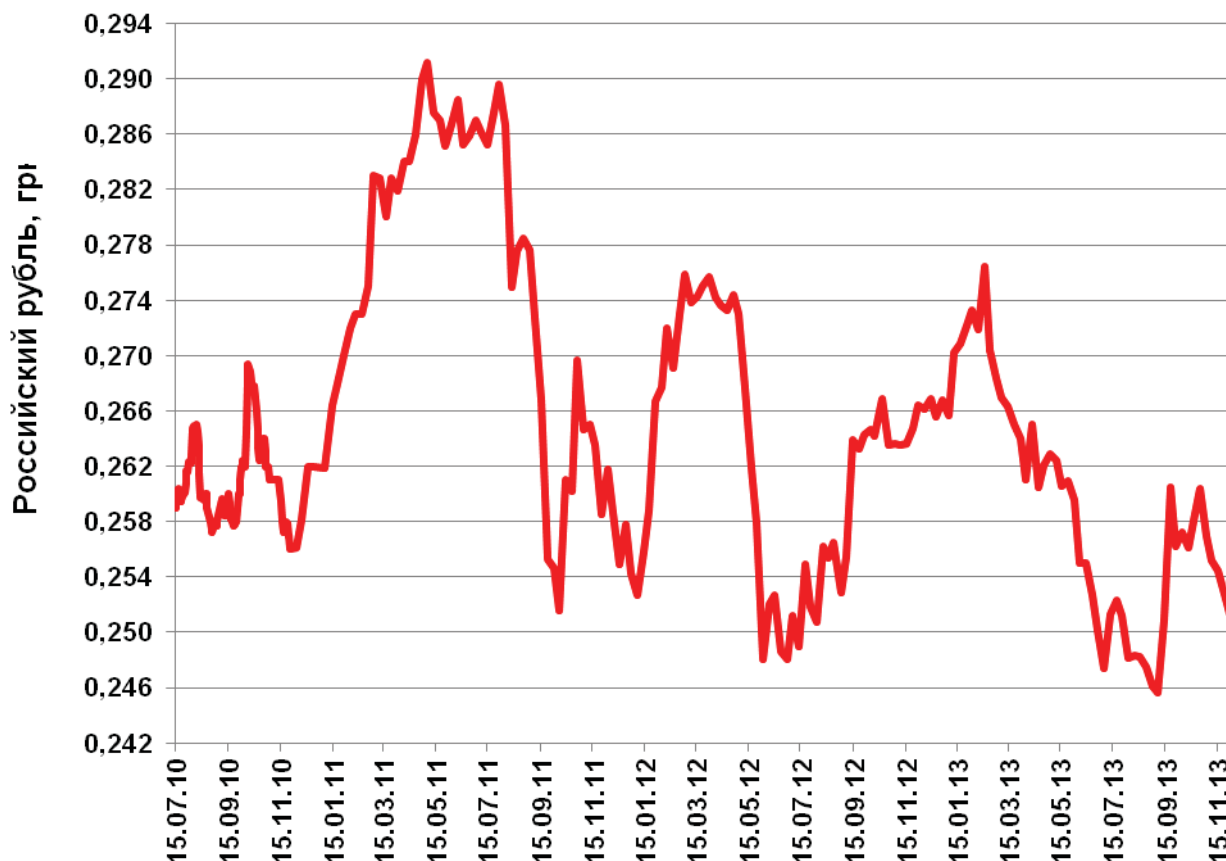
приближающиеся новогодние праздники сокращают деловую активность, и спрос на иностранную валюту. Курс продажи наличного доллара на неделе, по оценкам аналитиков FOREX CLUB в Украине, будет находиться в границах 8,29-8,305.

Российский рубль

Курс продажи безналичного рубля на прошлой неделе сократился на 1,07% до 0,25 грн., наличного – на 0,66% до 0,254 грн. Причиной удешевления рубля стало сокра-

щение мер стимулирования в США (QE3) на 10 млрд. долларов. Не смогли поддержать рубль даже растущие мировые цены на нефть.

Средний курс продажи наличного российского рубля в Украине

Российский рубль на текущей неделе может продолжить дешеветь как по отношению к американскому доллару, так и гривне. Причин для этого несколько. Во-первых, продолжающееся влияние решения ФРС США начать сокращение мер количественного стимулиро-

вания (QE3). Во-вторых, возможное усиление гривны после договоренностей с РФ. Средний курс продажи наличного рубля в этот период, вероятно, будет находиться в границах 0,250 – 0,256 грн.

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

М. Грет, мол. наук. співроб. НЮБ НБУВ

Макроекономічні наслідки Вільнюса

Щоб зрозуміти можливі економічні наслідки від непідписання асоціації з Європейським Союзом, необхідно зрозуміти, що він собою являє. ЄС являє собою союз держав-членів Європейських спільнот, який був створений згідно з Договором про Європейський Союз, підписаним у лютому 1992 р. і діючим з листопада 1993 р. На сьогодні до цього об'єднання входить 28 європейських держав з населенням понад 500 млн осіб. Загальний валовий внутрішній продукт ЄС становить понад 17,5 трлн дол. (перше місце у світі). У ЄС запроваджується єдина валюта – євро. Де-факто столицею Європейського Союзу є Брюссель.

Європейський Союз є повноправним членом Організації Об'єднаних Націй, Світової організації торгівлі й має представництва у «великій вісімці» і «великій двадцятці». Потенційні можливості ЄС дають можливість прогнозувати, що в майбутньому це буде наддержава.

Згідно з підписаним Договором (7 лютого 1992, Маастрихт) було визначено так звані «три колони» ЄС:

1. «Перша колона» – європейські співтовариства: ЄСВС, Євратом і Європейське Співтовариство. Причому Європейське Співтовариство є серцевиною й каркасом процесу інтеграції та за своїми властивостями становить «наднаціональний феномен».

2. «Друга колона» – спільна зовнішня й безпекова політика.

3. «Третя колона» – співробітництво у сферах юстиції і внутрішніх справ.

В економічному сенсі прийняття Маастрихтського договору означало курс на завершення формування єдиного внутрішнього ринку (четвертий рівень економічної інтеграції) і перехід до реалізації ідеї економічного та валютного союзу (п'ятий – найвищий рівень економічної інтеграції).

У грудні 2007 р. глави держав й урядів ЄС підписали Лісабонський договір про реформу Європейського Союзу. Він ставить ЄС на нову договірну основу й має зробити його демократичнішим, прозорішим й ефективнішим. Договір передбачає далекосяжні реформи. Так, наприклад, у майбутньому діючий президент Європейської ради має зміцнити безперервність дій ЄС. Прийняття рішень ЄС буде полегшено за рахунок того, що в багатьох випадках зникне потреба в одностайному голосуванні. Рішення, що приймаються кваліфікованою більшістю, поширюються тепер на багато інших сфер.

Тому значну роль відіграло проведення круглого столу на тему: «Макроекономічні наслідки Вільнюса», на якому обговорили перспективи України в разі непідписання Угоди про асоціацію з ЄС. За словами Є. Олейникова, директора департаменту стратегічного розвитку економіки і планування Міністерства економічного розвитку і торгівлі, «для того щоб Україна мала перспективи у Євросоюзі, у нас мають ефективно працювати близько семи галузей економіки». Він вважає, що до питання підписання Угоди потрібно підходити зважено, враховуючи те, що економічно Україна сильно пов'язана з ринками країн Митного союзу. «Якщо до ЄС ми експортуємо товари, які мають характер сировини чи напівфабрикатів, то все наше складне виробництво працює на інший напрям», – додав Є. Олейников.

Також, за його прогнозом, у разі підписання Угоди про асоціацію з ЄС Україна могла б втратити близько 10 тис. робочих місць у металургії і машинобудуванні.

У питанні підписання Угоди про асоціацію з ЄС Україна, насамперед, повинна відстоювати власні інтереси, забезпечивши стабільність економічного зростання. «Сьогодні нам дуже важливо визначитися, яким чином

ми перебудуємо власну економіку, щоб наша продукція мала можливість конкурувати на зовнішніх ринках. Угода про асоціацію з ЄС розглядається як етап досягнення цієї мети, – вважає експерт міністерства. – Призупинення підписання Угоди про асоціацію – вимушене рішення. Як тільки з'явиться можливість, ми продовжимо рух до Європи, адже вихід на європейський ринок – це і вихід на ринок усього світу. Питання в іншому – з чим ми сьогодні готові туди йти?».

Є. Олейников вважає, що сьогодні Україна повинна сприймати Російську Федерацію як торгового партнера, від якого не може відмовитися. «Незважаючи на наше прагнення інтегруватися з ЄС, Україна економічно дуже сильно інтегрована в зовсім іншому напрямку», – переконаний він. За словами Є. Олейникова, формуючи економічний діалог з ЄС і Російською Федерацією, Україна повинна прораховувати всі можливі ризики і вигоди для власної економіки. Хоча, за словами Є. Олейникова, Україна не відмовляється від європейського шляху розвитку. Зокрема, українські урядові делегації надалі проводять переговори й консультації з представниками ЄС, узгоджуючи дорожню карту співпраці. «Її розробку ми почали... Уже відбулися відповідні наради, сформовано робочі групи, які зараз займаються цим», – сказав він.

У свою чергу виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера О. Устенко підкреслив, що дорожня карта повинна зводитися до двох головних понять. «Що стосується нашої делегації, яка поїхала у ЄС, тут узагалі немає ніяких сумнівів щодо того, що намагатимуться робити. Дорожня карта в нашому розумінні зведеться до двох основних речей. До речі, мушу сказати, до правильних речей. Перша з них – спробувати отримати додаткове фінансове плече для України», – наголосив він.

Друга проблема, яку намагатимуться вирішити, на думку експерта, полягає в збільшенні терміну імплементації. «Необхідно виграти час. Ось цей термін імплементації для норм і регламентів у сім років – він маленький. Потрібно спробувати зробити, наприклад, на

10 років. Може бути більше, а може, що більше й не треба. Навіть додатковий рік може бути принципово важливим для України», – підкреслив він.

Як раніше повідомляв ForUm, 2 грудня президент Європейської комісії Ж. М. Баррозу погодився прийняти «на відповідному рівні» спеціальну делегацію з України для обговорення деяких аспектів Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі.

Українську делегацію на переговорах у Брюсселі очолить перший віце-прем'єр С. Арбузов. Він доручив створити міжвідомчу комісію з питань упровадження торговельно-економічних і секторальних положень Угоди про асоціацію України з ЄС і провести її засідання. Водночас експерти обговорюють інші види співробітництва, які можуть компенсувати втрати для нашої економіки.

Європауза змусила українську владу шукати нові форми й можливості співпраці зі світовими економічними гравцями. Тому є логічним, що вибір був на користь Китаю – потужного, але дуже специфічного гравця. Однак, незважаючи ні на що, максимально розширювати сфери співробітництва з Китайською Народною Республікою на цьому етапі важливіше для України, ніж створення зони вільної торгівлі з ЄС. Таку думку 5 грудня висловили експерти в рамках круглого столу на тему: «Макроекономічні наслідки Вільнюса», повідомляє кореспондент інформаційно-аналітичного порталу Inpress.ua.

Зокрема в тому, що розвиток відносин з Китаєм є першочерговим завданням українського уряду, упевнений президент Українського аналітичного центру О. Охріменко. За його словами, на сьогодні європейська тема в умах українців є занадто перебільшеною, так як безпосередній ефект від підписання договору про асоційоване членство України у ЄС буде помітний звичайному громадянину в кращому випадку через 10–15 років. «Договором передбачено 10-річний перехідний період, тобто весь цей час ми відчуватимемо певні труднощі, пов'язані з модернізацією нашої економіки», – підкреслив експерт.

Також він зазначив, що більшість європейських країн досить негативно ставиться до створення ЄС зони вільної торгівлі з Україною. «З європейських країн вітають євроінтеграцію України тільки Польща й Литва. Німеччина, Франція, Голландія, Скандинавські країни є противниками зближення нашої країни з ЄС. Великобританія й узагалі виступає проти того, щоб підпускати до “цивілізованого світу” країни Східної Європи, у тому числі й Україну», – зауважив О. Охріменко.

Що стосується співпраці з Китаєм, експерт виділив декілька основних напрямів розвитку відносин нашої країни з Піднебесною: «По-перше, зараз украї важливо розширювати постачання в Китай продукції вітчизняного АПК. Якщо цього року ми поставили 2 млн т кукурудзи й узагалі не поставляли м'яса, то вже в наступному зможемо експортувати 8 млн т і вийти на китайський ринок м'яса. Також дуже важлива співпраця в машинобудуванні. Китайці зацікавлені в поставках наших літаків серії Ан, а також авіадвигунів для потреб китайської армії», – розповів експерт. За його словами, дуже перспективно виглядає також і виробництво китайських автомобілів на потужностях Запорізького автомобілебудівного заводу.

Водночас виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера О. Устенко, як і О. Охріменко, зазначив, що всі переваги «європеїзації» української економіки почнуть виявлятися тільки в середньостроковій перспективі. «Зараз українській делегації, яка веде переговори з європейськими колегами, украї важливо домогтися збільшення терміну імплементації положень Угоди про асоціацію. У цьому плані навіть зайвий рік може мати серйозне значення», – підкреслив експерт.

За його словами, крім того, Україна повинна отримати від ЄС хоч якесь фінансове плече на період проведення економічних реформ у країні, а від Росії – домогтися гарантій того, що нашу країну не виключать із зони вільної торгівлі з країнами СНД. «Ті 160 млрд євро, про які йдеться, – це не кошти, яких потребує бюджет України. Ці гроші необхідні для

українського приватного бізнесу для впровадження на своїх підприємствах європейських стандартів. Тобто вітчизняні бізнесмени протягом семи років самі повинні десь взяти 160 млрд євро, а це вже проблематично», – зазначив О. Устенко.

У свою чергу директор департаменту стратегічного планування Мінекономіки Є. Олійник підкреслив, що прогноз зростання української економіки за підсумками 2013 р. переглядатиметься. «Останній раз прогноз встановлювався у 2011 р., природно, з тих пір багато чого змінилося, на жаль, не в бік поліпшення», – зазначив чиновник.

Також він висловив офіційну позицію Мінекономіки щодо ситуації з Угодою про ЗВТ з ЄС: «Природно, для нашої країни було дуже важко піти назад у цьому амбіційному проекті. Однак наші північні партнери не погодилися з політичним вибором України. На жаль, якщо політично Україна намагається інтегруватися Європою, то економічно ми все ще дуже сильно пов'язані з Росією та іншими країнами колишнього СРСР», – сказав Є. Олійник.

За його словами, перемогти Росію в торговельній війні Україні не під силу, і він закликав не порівнювати Україну з іншими країнами, які вже успішно інтегрувалися з Європейським Союзом. «Україна за потенціалом – це Німеччина або Франція, я не бачу сенсу порівнювати нас з маленькими країнами, з розміром населення, як у Києві, які можуть прожити завдяки розвитку двох-трьох галузей економіки. У нашій країні таких галузей має бути 7–10 або на 20–30 млн населення менше», – підкреслив представник міністерства.

5 грудня в Пекіні Президент України В. Янукович і голова Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпін підписали договір про дружбу й співробітництво між двома державами. Також вони підписали спільну декларацію України й КНР про подальше поглиблення відносин стратегічного партнерства.

Мінагропрод України й Генеральна адміністрація нагляду за якістю інспекції і карантину в Китаї підписали протоколи

фітосанітарних й інспекційних вимог щодо експорту сої та ячменю з України в КНР.

Як повідомлялося, 3 грудня Президент України В. Янукович прибув до Китайської Народної Республіки з державним візитом, який розпочався в м. Сіань (провінція Шеньсі). Візит В. Януковича до Піднебесної сприятиме зміцненню взаємодії країн і залученню інвестицій у вітчизняну економіку. Українська сторона може залучити до 3 млрд дол. для меліоративних проєктів.

Раніше під час торговельно-економічного співробітництва України з Китаєм вдалося досягти домовленостей про залучення кредитних коштів для підйому українського АПК. Це дасть змогу істотно збільшити якість аграрної продукції і, як наслідок, збільшити обсяги експорту.

До того ж Україна спільно з Китаєм розробляє великий інвестиційний проєкт з будівництва чотирьох заводів, що виробляють синтетичний газ.

У контексті вищесказаного можна зробити ряд висновків. По перше, влада знайшла альтернативу фінансовій допомозі ЄС у Підне-

бесній. По друге, ще не менш важливим є те, що всі експерти й учасники круглого столу не заперечують важливості того, що нам необхідно підписувати асоціацію. Єдине, через невідготовленість економіки й залежності її від країн Митного союзу нам необхідна пауза у відносинах з ЄС.

Разом з тим не слід списувати того, що дуже часто Китай, надаючи кредити, техніку, надає своє населення, яке інтенсивно вкорінюється на певній території. Що, у свою чергу, у зовсім недалекій перспективі буде негативним, адже варто очікувати ескалацію міжрасового конфлікту, який рано чи пізно виникне між нашим і китайським населенням.

Ще більш важливим є той факт, що в Києві відбувається мирна революція, основною вимогою якої є негайне приєднання України до ЄС. Зважаючи на те, що це подія триває вже достатньо давно і внутрішні війська так і не змогли припинити її, то варто очікувати на ймовірність зміни «розстановки сил» у парламенті й збільшення шансів, зміну влади в країні та підписання асоціації з ЄС за найпершої ж нагоди.

МОНІТОРИНГ ЗАКОНОДАВСТВА

Підготовлено компанією «СФІМОВ ТА ПАРТНЕРИ адвокати • аудиторі • податкові консультанти»

Головні зміни

З 01.12.2013 р. збільшується розмір соціальних гарантій і пов'язаних з ними показників.

Місячний прожитковий мінімум для працездатних осіб – з 1147 грн до 1218 грн.

Мінімальна заробітна плата:

місячна – з 1147 грн до 1218 грн;

погодинна – із 6,88 грн до 7,3 грн.

Гаряча телефонна лінія

Міндоходів у рамках гарячої телефонної лінії з ЄСВ відповіло, зокрема, так:

1. Обов'язкова деталізація сум єдиного внеску в платіжному дорученні в розрізі ставок не передбачена.

2. Оскільки в період перебування жінки-підприємця у відпустці по вагітності та пологах здійснення нею підприємницької діяльності не припиняється, то немає і підстав для несплати ЄСВ.

Прес-служба Міндоходів

Міндоходів нагадало про те, що з 26.11.2013 р. набрав чинності новий порядок заповнення документів на переказ у разі сплати (стягнення) податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску, здійснення бюджетного відшкодування ПДВ, повернення помилково або надміру зарахованих коштів. Із вказаної дати всі поля реквізиту «Призначення платежу» розрахункового документа платникам необхідно

заповнювати відповідно до нового порядку. Сплата за кожним видом платежу та за кожним кодом має бути оформлена окремим документом.

Наказ Міндоходів від 02.11.2013 р. № 699

Міндоходів в узагальнюючій податковій консультації щодо трансфертного ціноутворення відзначило, зокрема, таке.

Першим звітним періодом для подання Звіту про контрольовані операції буде 2013 р.

Для визначення обсягу контрольованих операцій враховується вартісний показник усіх операцій окремо з кожним контрагентом у цілому за календарний рік.

У звіті за 2013 р. вказуються контрольовані операції, здійснені в період з 01.09.2013 р. по 31.12.2013 р., за датою переходу прав власності на товари або датою складення акта чи іншого документа, що підтверджує виконання робіт або надання послуг.

Наприклад, якщо загальна сума угод у 2013 р. з однією пов'язаною особою становить (без ПДВ) :

– 50,5 млн грн, і всі операції здійснені до 01.09.2013 р., то звітувати не потрібно;

– 50,0 млн грн, при цьому 20,0 млн грн здійснені до 01.09.2013 р., інші – після, то обсяг операцій розраховується в цілому за рік, тобто з 1 січня по 31 грудня 2013 р. Відповідно, такі операції є контрольованими. Однак у звіті відображають лише операції, здійснені в період з 01.09.2013 р. по 31.12.2013 р.

Для визначення обсягу контрольованих операцій з контрагентом обліковуються операції як купівлі, так і продажу.

Суми кредиту, депозиту, позики; відсотків по такому кредиту, депозиту, позиці; суми поворотної фінансової допомоги; вартість товару за договорами комісії, поруки, агентськими та іншими аналогічними договорами; суми комісійної (агентської) винагороди; вартість інвестицій враховуються при визначенні вартісного критерію контрольованої операції.

Сума акцизного податку враховується при визначенні обсягу контрольованих операцій.

Обсяг контрольованих операцій розраховується за договірними (контрактними) цінами.

Подання звіту із запізненням прирівнюється до його неподання і тягне застосування штрафних санкцій.

За незазначення у своєчасно поданому звіті окремої контрольованої операції застосовується штраф у розмірі 5 % від суми такої операції.

До спеціальних податкових режимів, які згадуються серед умов визначення контрольованих операцій, належать: спецрежими ПДВ (сільськогосподарський і творчо-антикварний), єдиний податок, ФСП.

Лист Мінсоцполітики від 25.09.2013 р. № 1/6-296/09

Мінсоцполітики та Фонд захисту інвалідів нагадали, що роботодавець зобов'язаний зареєструватися у відділенні фонду в період з 1 січня по 1 лютого поточного року у разі, якщо в попередньому році кількість працюючих, для яких це місце роботи є основним, збільшилася до восьми і більше осіб.

Податки і збори

Податок на додану вартість

Наказ Міндоходів від 22.11.2013 р. № 700

Міндоходів затвердило Узагальнюючу податкову консультацію щодо особливостей оподаткування ПДВ операцій з постачання банками заставного майна.

У консультації зазначено, що заставоутримувач (банк) здійснює звернення стягнення на предмет застави:

– або шляхом набуття на нього права власності (предмет застави оприбутковується на баланс банку), при цьому право застави припиняється;

– або шляхом продажу предмета застави, на який звернено стягнення.

Обидві ситуації для заставодавця розцінюються податковим законодавством як операція з постачання. При цьому, якщо заставодавець є платником ПДВ, ним мають бути визначені податкові зобов'язання та виписана податкова накладна на ім'я заставоутримувача.

У консультації роз'яснено, що банк має можливість сформувавши податковий кредит:

– у разі отримання заставного майна у власність від СПД - платників ПДВ (на підставі отриманої від платника податку податкової накладної);

– при одержанні права власності на заставне майно з метою його подальшого продажу в одному звітному періоді (період реалізації заставного майна);

– у разі продажу заставного майна СПД (юридичних чи фізичних осіб), які є зареєстрованими платниками ПДВ, без отримання права власності на таке майно.

Крім того, у консультації зазначено, що від оподаткування ПДВ звільняються:

– операції з постачання банками заставного майна, на яке було звернено стягнення, що отримане у власність від фізосіб або СПД, які не є зареєстрованими платниками ПДВ;

– операції з постачання банками заставного майна, на яке було звернено стягнення, що не отримане у власність від фізосіб або СПД (юридичних чи фізичних осіб), які не є зареєстрованими платниками ПДВ.

***Лист Міндоходів від 13.11.2013 р.
№ 15312/6/99-99- 19-04-01-15***

Міндоходів у цьому листі роз'яснило, що у разі ввезення товарів на митну територію України до податкового кредиту звітного періоду включається сплачена сума ПДВ, визначена виходячи з митної вартості з урахуванням мита та акцизного податку.

Враховуючи зазначене, оскільки порядок формування податкового кредиту у разі ввезення товарів на митну територію України врегульовано діючим податковим законодавством, потреба у внесенні змін до п. 198.3 ст. 198 ПКУ відсутня.

***Лист Міндоходів від 18.10.2013 р.
№ 5277/Т/99-99- 17-03-03-14***

Міндоходів нагадало, що документами, які підтверджують зв'язок відрядження з основною діяльністю підприємства, є, зокрема (але не виключно): запрошення приймаючої

сторони, яка веде діяльність, що збігається з діяльністю підприємства; договір; інші документи, які встановлюють або засвідчують бажання встановити цивільно-правові відносини; документи, що засвідчують участь відрядженої особи в переговорах, конференціях або симпозиумах, інших заходах, які проводяться за тематикою, що збігається з діяльністю підприємства.

Підприємство за наявності оригіналів підтверджуючих документів відшкодовує в межах граничних сум витрати на наймання житлового приміщення, затверджених урядовою постановою, витрати відрядженим працівникам на наймання жилого приміщення з розрахунку вартості одного місця в готелі (мотелі), іншому житловому приміщенні за кожен добу такого проживання з урахуванням включених до рахунків на оплату вартості проживання витрат на користування телефоном (крім витрат на службові телефонні розмови), холодильником, телевізором та інших витрат.

Після повернення з відрядження працівник зобов'язаний подати звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, при цьому головною умовою відшкодування витрат на відрядження є наявність оригіналів документів, що підтверджують вартість таких витрат (квитки, квитанції, чеки, розрахунки тощо).

***Лист Мінфіну від 17.10.2013 р.
№ 31-08420-07-27/30397***

Мінфін зазначив, що предмети, термін експлуатації яких становить більше одного року, а вартість за одиницю не перевищує 2500 грн без ПДВ (для сценічно-постановочних засобів – 5000 грн), обліковуються бюджетними установами на субрахунку 113 «Малоцінні необоротні матеріальні активи».

***Лист Міндоходів від 07.10.2013 р.
№ 12633/6/99-99-19-04-02-15***

У цьому листі Міндоходів зазначило, що електронна версія періодичного видання, у тому числі й та, яка повністю ідентична папе-

ровій версії, не вважається друкованим засобом масової інформації і являє собою окремий електронний засіб масової інформації, операції з розповсюдження якого фактично є інформаційною послугою та підлягають оподаткуванню в загальноновстановленому порядку за ставкою 20 %.

**Лист Міндоходів від 19.09.2013 р.
№ 18658/7/99-99-19-04-02-17**

У листі Міндоходів зазначається, що спецрежим оподаткування ПДВ для

сільгосптоваровиробників не визначає окремих правил оподаткування ПДВ, а лише встановлює окремий облік таких операцій та порядок використання сум ПДВ, що нараховуються сільгосптоваровиробником-суб'єктом спеціального режиму оподаткування під час здійснення ним операцій з постачання сільгосптоварів/послуг власного виробництва.

Визначення податкових зобов'язань, формування податкового кредиту, оформлення, виписка та реєстрація в ЄРПН податкових накладних, а також подання звітності з ПДВ суб'єктами спецрежиму оподаткування за операціями з постачання сільгосптоварів/послуг власного виробництва здійснюється в загальноновстановленому порядку, передбаченому розділом V Кодексу.

**Лист Міндоходів від 17.09.2013 р.
№ 12594/5/99-99-19-04-02-16**

Міндоходів у цьому листі відзначило, що оскільки операція з продажу електроенергії не вказана в ст. ст. 196 та 197 ПКУ та не є операцією, що оподатковується відповідно до ст. 195 ПКУ за нульовою ставкою, то така операція є об'єктом оподаткування та оподатковується ПДВ за основною ставкою.

Якщо особа, що провадить оподатковувані операції та відповідно до п. 181.1 ст. 181 ПКУ не є платником податку у зв'язку з тим, що обсяги оподатковуваних операцій є меншими від встановленої зазначеною статтею суми, вважає за доцільне добровільно зареєструватися як платник податку, така реєстрація здійснюється за її заявою.

**Лист Міндоходів від 23.08.2013 р.
№ 10882/6/99-99-19-04-02-15**

Міндоходів роз'яснило, що суб'єкт господарювання, який займається виноградарством, садівництвом і хмелярством, до бази оподаткування ПДВ не включає суму коштів, отриману з бюджету для покриття власних витрат, відповідно до Постанови КМУ від 02.04.2012 р. № 285 «Про внесення змін до Порядку справляння збору та використання коштів на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства», оскільки такі кошти не є компенсацією поставлених платником товарів/послуг.

**Лист Міндоходів від 22.04.2013 р.
№ 1170/6/99-99-19-04-02-15**

Міндоходів у листі відзначило, що операції з постачання як насіннєвого матеріалу, так і гібридів, у тому числі й тих, які виготовлені на давальницьких умовах, підлягатимуть відображенню в податковій декларації з ПДВ з позначкою «0121» при виконанні таких умов:

- сировина (у даному випадку це насіння) має бути вирощена на власній або орендованій земельній ділянці безпосередньо суб'єктом спеціального режиму оподаткування ПДВ;
- право власності на давальницьку сировину (насіння) не повинно переходити до переробника, який надає послуги в межах договору по операціях з давальницькою сировиною;
- насіннєвий матеріал та гібриди відносяться до с/х продукції, зазначеної у товарних групах 1 - 24, товарних позиціях 4101, 4102, 4103, 4301 згідно з УКТ ЗЕД.

У разі дотримання умов для договорів про давальницьку переробку, гібрид може бути визнаний як с/х продукція і може брати участь у розрахунку питомої ваги реалізації с/х продукції власного виробництва для цілей справляння ФСН.

Податок на прибуток

Наказ Міндоходів від 22.11.2013 р. № 698

Міндоходів в узагальнюючій податковій консультації щодо сплати щомісячних авансових внесків з податку на прибуток відзначило таке.

Якщо підприємство одночасно здійснює діяльність, звільнену від оподаткування податком на прибуток, і діяльність, що оподатковується податком, то отриманий від пільгових операцій дохід враховується при визначенні критерію в 10 млн грн.

Вартість торгових патентів не зменшує авансові внески протягом року, а враховується в зменшення податкових зобов'язань з податку на прибуток у декларації за рік.

Платник не має права добровільно відмовитися від сплати авансових внесків і подавати щоквартальну звітність.

Підприємство, яке почало процедуру ліквідації, припиняє сплачувати авансові внески в місяці, у якому органу Міндоходів подається ліквідаційний баланс. Нараховані таким платником авансові внески враховуються в зменшення задекларованих зобов'язань в останній декларації з податку на прибуток.

Платник, який перейшов із загальної системи оподаткування на спрощену починаючи з 1 січня 2013 р., звільняється від обов'язку сплати авансових внесків у 2013 р.

Платник звільняється від сплати авансових внесків починаючи з першого місяця кварталу, у якому він переходить на спрощену систему оподаткування.

Платник, який перейшов на сплату ФСП з 1 січня 2013 р. (подав декларацію із ФСП до 20 лютого), припиняє сплачувати авансові внески, починаючи з березня 2013 р., а нараховані в картці особового рахунку авансові внески за січень і лютий 2013 р. підлягають анулюванню і можуть бути повернуті платнику.

Платник, який за підсумками минулого року мав дохід понад 10 млн грн, але не отримав прибутку, а за підсумками I кварталу поточного року прибуток отримав:

- не повинен подавати декларацію за I квартал та сплачувати податок;
- повинен подавати декларації та сплачувати податок за перше півріччя, три квартали та рік.

Платник авансових внесків, що отримав за підсумками I кварталу збиток від усіх видів діяльності (від'ємне значення рядка 7 деклара-

ції з податку на прибуток), а від патентованої діяльності – прибуток, декларацію за I квартал не подає і продовжує сплачувати авансові внески.

Платник авансових внесків, який за підсумками I кварталу отримав збиток і скористався правом подати податкову декларацію за I квартал, припиняє сплату авансових внесків у II–IV кварталах, починаючи з квітня, і зменшує нараховану суму податку в деклараціях з податку на прибуток за квартал, перше півріччя, три квартали та рік на суму авансових внесків за січень – березень.

Платник не має права припинити сплачувати авансові внески у II–IV кварталах на підставі збиткового фінансового результату за I квартал, визначеного за правилами бухгалтерського обліку.

Авансові внески вважаються узгодженими грошовими зобов'язаннями.

Відповідальність за їх несплату або несвоечасну сплату передбачена ст. 126 ПКУ (штрафи в розмірі 10 % і 20 % суми недоплати при затримці до 30 календарних днів або більше, відповідно). Крім того, на суму податкового боргу нараховується пеня за кожний день прострочення.

Якщо платник авансових внесків, який припинив їх сплату, починаючи з квітня, на підставі збитків за підсумками I кварталу звітного року, надалі за цей звітний період подав уточнюючий розрахунок, у якому об'єкт оподаткування має позитивне значення, не звільняється від обов'язку сплачувати авансові внески. Такий платник повинен сплатити всю суму такої недоплати за всі місяці і штраф у розмірі 3 % до подання уточнюючого розрахунку. При цьому він подає лише річну декларацію.

При розрахунку розміру авансових внесків враховуються виправлені показники декларації з податку на прибуток за результатами перевірок контролюючих органів, що вплинули на розмір податкових зобов'язань за рік.

Наказ Міндоходів від 22.11.2013 р. № 697

Міндоходів в узагальнюючій податкової консультації відзначило, що встановлені

п. 153.5 ПКУ особливості оподаткування податком на прибуток застосовуються до операцій з відступлення права вимоги (у тому числі за договорами факторингу) у разі якщо умови договору поступки (факторингу) відповідають вимогам ЦКУ.

Податок на доходи фізичних осіб

Прес-служба ГУ МДЗ у Тернопільській обл. від 02.12.2013 р.

Прес-служба ГУ МДЗ у Тернопільській області зауважила, що оскільки вартість власності, що отримується як подарунок членами сім'ї дарувальника першого ступеня споріднення, оподатковується за нульовою ставкою ПДФО, то якщо громадянин отримує в подарунок від батьків квартиру, яка є їхньою приватною власністю, дохід у вигляді вартості цієї квартири оподатковується також за нульовою ставкою.

Прес-служба ДПІ у Деснянському р-ні ГУ МДЗ у м. Київ від 25.11.2013 р.

ДПІ у Деснянському районі ГУ МДЗ у м. Київ зауважила, що фізичні особи-нерезиденти, які отримують доходи з джерелом їх походження в Україні, відповідно до розділу IV ПКУ є платниками ПДФО та мають право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати на суму податкової соціальної пільги.

Лист Мінфіну від 21.10.2013 р. № 31-07230-16-10/30556

Мінфін звернув увагу на те, що оскільки оформлення проїзних документів (у тому числі електронних) здійснюється з внесенням до них прізвища та імені пасажира зі слів особи, яка здійснює оплату проїзного документа, прізвище працівника, зазначене в проїзному квитку, має збігатися з прізвищем направленою у відрядження працівника згідно з наказом про відрядження.

Державана допомога, єдиний соціальний внесок

Прес-служба ГУ МДЗ у Тернопільській обл. від 09.12.2013 р.

Прес-служба ГУ МДЗ у Тернопільській області зазначила, що термін дії довідки про видачу коштів для виплати зарплати без перевірки сум сплати ЄСВ, що надається платнику ЄСВ для пред'явлення банку, не повинен перевищувати одного року.

Довідки-розрахунки, які були раніше видані органами ПФУ, залишаються дійсними протягом строку, зазначеного в таких довідках.

Роз'яснення Міндоходів від 25.11.2013 р.

Міндоходів роз'яснило, що ФОП, які перейшли протягом звітного року зі спрощеної системи оподаткування на загальну, нараховують і сплачують суми ЄСВ у вигляді авансових платежів на підставі квартальної декларації, яка подається після закінчення кварталу, у якому відбувся перехід.

Наказ Мінфіну від 04.11.2013 р. № 918

У зв'язку з переходом повноважень щодо адміністрування ЄСВ до Міндоходів втрачає чинність Положення про рух коштів єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затверджене наказом Мінфіну від 31.08.2011 № 1077 та постановою правління ПФУ від 31.08.2011 № 23-1.

Постанова ПФУ від 28.10.2013 р. № 20-4

ПФУ повідомив, що завершення розпочатих до 11.08.2013 р. процедур оскарження рішень про накладення штрафу, нарахування пені та узгодження вимог про сплату недоїмки зі сплати ЄСВ здійснюються ПФУ відповідно до постанови № 22-7.

Постанова правління ПФУ від 28.10.2013 р. № 20-1

Внесено зміни до Постанови правління ПФУ «Про затвердження Порядку ведення органами Пенсійного фонду України обліку надходження сум єдиного внеску на

загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інших платежів» від 27.09.2010 р. № 21-2.

Зміни пов'язані з тим, що з 1 жовтня ЄСВ адмініструє Міндоходів, а не Пенсійний фонд.

Постанова ПФУ від 21.10.2013 р. № 19-1

Внесено зміни до Інструкції про порядок обчислення і сплати страхувальниками та застрахованими особами внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування до ПФУ, затвердженої постановою правління ПФУ від 19.12.2003 р. № 21-1.

Так, відповідно до змін, у разі здійснення доплати до суми страхових внесків, щоб загальна сума сплачених коштів за відповідний місяць була не меншою, ніж мінімальний страховий внесок, такі особи формують і подають до органів ПФУ самі за себе відомості про суми доплати згідно з додатком 30 до вказаної інструкції.

Лист ПФУ від 11.10.2013 р. № 27154/03-30

ПФУ повідомив, що він має право проводити перевірки з питання правильності нарахування, обчислення та сплати внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (страхові внески) за період з 2004 по 2010 р., а органи Міндоходів перевіряють правильність нарахування, обчислення та сплати ЄСВ, починаючи з 2011 р.

**Лист Мінсоцполітики від 07.10.2013 р.
№ 176/021/150-13**

Мінсоцполітики повідомило, що у разі невиконання роботодавцем протягом року квоти для працевлаштування громадян, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, з нього стягується штраф у розмірі двох мінімальних зарплат на момент виявлення порушення.

Державне регулювання

Перевірки. Контроль. Штрафи. Податковий борг

Постанова КМУ від 04.12.2013 р. № 884

Відповідно до постанови іноземці та особи без громадянства для в'їзду в Україну, пере-

бування на території України, транзитного проїзду через територію України та виїзду за її межі до іншої держави, якщо інше не визначено законами, повинні мати кошти у 20-кратному розмірі прожиткового мінімуму на одну особу з розрахунку на місяць, встановленого в Україні на день їх в'їзду в Україну.

**Постанова ВАСУ від 27.11.2013 р.
№ К/800/36909/13**

Ключовим висновком зазначеної постанови ВАСУ є те, що у разі допуску підприємством податківців до перевірки, дії останніх не можуть бути оскаржені як протиправні. Тобто допуск до перевірки нівелює правові наслідки процедурних порушень, допущених контролюючим органом при призначенні та проведенні податкової перевірки.

Слід зазначити, що в багатьох випадках визнання неправомірними та протиправними дій податкового органу має вагоме значення під час оскарження податкових повідомлень-рішень, винесених зазначеним податковим органом.

**Ухвала ВАСУ від 19.11.2013 р. у справі
№ К/800/1821/13**

У цій ухвалі ВАСУ зроблено висновок, що не може бути єдиним вичерпним доказом безтоварного характеру проведених господарських операцій висновок спеціаліста, на який посилається податковий орган, як на підтвердження неналежності підпису в первинних документах, виписаних на адресу підприємства-позивача його контрагентом.

**Лист Міндоходів від 15.08.2013 р.
№ 9080/6/99-99-22-04-02-15**

У зазначеному листі Міндоходів визначило такі ключові моменти:

– наявний у Міндоходів обсяг інформації дає змогу формувати переліки підприємств з найбільшими ризиками несплати податків з мінімальним втручанням у бізнес та виключенням впливу людського фактора;

– у подальшому проводиться доперевірочний аналіз цих підприємств та у разі виявлення

ризиків заниження об'єкта оподаткування вживаються заходи контрольно-перевірочної роботи, передбачені чинним законодавством.

Чинні законодавчі норми, судова практика при зборі доказової бази щодо здійснення платником податків операцій із сумнівними контрагентами передбачають необхідність дослідження контролюючими органами:

- а) руху активів у процесі здійснення господарської операції;
- б) спеціальної податкової правосуб'єктності учасників господарської операції;
- в) факту здійснення господарської операції;
- г) можливої юридичної дефектності відповідних первинних документів.

Фінансовий моніторинг

Наказ Мінекономрозвитку від 08.11.2013 р. № 1320

До повноважень комісії з питань застосування санкцій за порушення законодавства про протидію легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму належать:

- розгляд актів перевірок суб'єктів первинного фінмоніторингу;
- вирішення питань про застосування до суб'єктів санкцій;
- визначення розміру штрафу;
- ініціювання позовів до суду про стягнення із суб'єкта штрафу в разі його несплати у встановлений строк;
- узгодження розроблених Мінекономрозвитку квартальних планів перевірок суб'єктів.

Рішення комісії може бути оскаржене суб'єктом в установленому законодавством порядку.

Постанова НБУ від 07.11.2013 р. № 441

Банк, який є платіжною організацією або членом платіжної системи, зобов'язаний розробити та затвердити окрему Програму здійснення фінмоніторингу фінансових операцій з переказу коштів за допомогою платіжної системи (у т. ч. із використанням електронних платіжних засобів).

Додаткові відомості про клієнта, який здійснює переказ, вносяться при здійсненні операції із сумою більше 10 тис. грн або її еквівалентом.

Банк проводить оцінку фінансового стану клієнтів-фізосіб на підставі інформації про джерела та обсяги надходження коштів на рахунки, якщо такі клієнти не віднесені до високого ступеня ризику, а саме:

- отримують через банк зарплату, пенсію, стипендію, соціальну допомогу та інші соціальні виплати, за умови, що поповнення таких рахунків з інших джерел не здійснюється або здійснюється протягом кварталу на загальну суму, що не перевищує 150 тис. грн;
- відкривають або мають у банку рахунки, загальна сума коштів на яких не перевищує 150 тис. грн або суму, еквівалентну в інвалюті.

Рішення про віднесення фінансової операції до такої, що підлягає фінмоніторингу та внесення до реєстру фінансових операцій приймає відповідальний працівник банку не пізніше наступного робочого дня з дня отримання інформації.

Ліцензії, патенти, дозволи

Постанова КМУ від 21.11.2013 р. № 849

На Держінспекцію з контролю за цінами та Міндоходів покладено повноваження контролю за дотриманням:

- дисципліни цін госпсуб'єктами всіх форм власності, які здійснюють оптову та роздрібну торгівлю алкогольними напоями за наявності у них ліцензій;
- правил роздрібною торгівлі алкогольними напоями.

Лист Міндоходів від 21.11.2013 р. № 15832/6/99-99-17-03-01-16

Міндоходів зазначило, що для осіб-інвалідів, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами і отримують допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами (код категорії застрахованої особи «43»), базою нарахування ЄСВ є саме сума такої допомоги із застосуванням ставки 8,41 % для нарахування та 2 % для утримання.

**Наказ Мінеконом-розвитку
від 06.11.2013 р. № 1308**

Затверджено в новій редакції перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації.

З переліку виключено в т. ч.: газові балончики; машини для підготовки та обробки ґрунту; хутро штучне трикотажне для іграшок; збірники-контейнери для радіоактивних відходів; контейнери для захоронення радіоактивних відходів.

У перелік включені в т. ч.: альтернативні види палива, біопалива (біобензин, біодизель); пістолети і револьвери стартові; холодна зброя; зброя пневматична і кулі до неї; копії зброї іграшкові імітаційні; пасажирські трамвайні вагони, які ввозяться в Україну (крім трамвайних вагонів для колії 1000 мм).

Ліквідація та банкрутство

**Постанова ВГСУ від 26.11.2013 р.
№ 912/209/13-**

ВГСУ, визнавши частково невірним включення судами першої та другої інстанцій вимог кредитора до реєстру вимог кредиторів, зазначив, що у разі існування у кредитора як забезпечених вимог, так і конкурсних (не забезпечених заставою майна боржника до порушення провадження у справі про банкрутство), у попередньому судовому засіданні, розглядаючи спірні вимоги, які випливають із застави майна боржника, суду належить перевірити належне виконання своїх обов'язків з надання доказів на обґрунтування дійсності забезпечених заставою вимог обома учасниками провадження у справі, як заставним кредитором, так розпорядником майна боржника, а також перевірити чи є вимога забезпеченого кредитора про включення частини його конкурсних вимог до реєстру вимог кредиторів у четверту чергу фактичною відмовою на зазначену суму грошових вимог від заставного забезпечення.

Наказ Мін'юсту від 07.11.2013 р. № 2341/5

Зазначеними змінами, які набрали чинності 29.11.2013 р., запроваджено відбирання та передавання окремих видів документів за описами

справ до архівних установ сільської, селищної, міської ради, що здійснюють централізоване тимчасове зберігання архівних документів, нагромаджених у процесі документування службових, трудових та інших правовідносин юридичних і фізичних осіб, що не належать до Національного архівного фонду, у зв'язку з ліквідацією організації.

Якщо такі архівні установи на відповідній території не створені, зазначені документи передаються до центральних і галузевих державних архівів, Державного архіву в Автономній Республіці Крим, державних архівів областей, міст Києва і Севастополя, архівних відділів районних, районних у містах Києві і Севастополі державних адміністрацій, архівних установ міських рад міст республіканського, обласного значення, архівних установ, заснованих фізичними особами та/або юридичними особами приватного права (у разі наявності їх на відповідній території (району, міста) та якщо зазначені документи не належать державі та територіальним громадам).

ЗЕД і митне регулювання, валюта та іноземні інвестиції

**Лист НБУ від 28.10.2013 р.
№ 28-313/19800**

НБУ нагадав, що уповноважені банки мають можливість знімати з контролю імпорتنі операції резидентів на підставі інформації про ці операції в електронних реєстрах митних декларацій без пред'явлення клієнтами митних декларацій та реєстрів на паперових носіях.

Банки зобов'язані вимагати від своїх клієнтів надання повної інформації про експортні, імпорتنі операції, розрахунки за якими останні проводять через ці банки.

Грошові розрахунки, РРО

Лист НБУ від 08.11.2013 р. № 11-117/21669

НБУ зазначив, що обмеження граничної суми готівкових розрахунків фізичної особи з підприємством (підприємцем) протя-

гом одного дня за товари (роботи, послуги) у розмірі 150 000 грн стосується розрахунків за товари (роботи і послуги) як фізособи-платника з підприємством-отримувачем, так і підприємства-платника з фізособою-одержувачем.

Виходячи з визначення понять «товар» і «господарська діяльність», автори листа дійшли висновку, що зазначене обмеження поширюється на розрахунки за участі суб'єктів господарювання в операціях, предметом яких є будь-які матеріальні та нематеріальні блага, які можуть бути оцінені в грошовій формі.

Галузі і сфери діяльності

ІТ та телекомунікації

Рішення НКРЗІ від 10.12.2013 р.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, затвердила Правила здійснення діяльності у сфері телекомунікацій (діяльність із надання послуг доступу до Інтернет), раніше схвалені рішенням НКРЗІ від 16.07.2013 р. № 445 з метою запровадження єдиних правил діяльності суб'єктів господарювання з надання послуг доступу до Інтернет.

Згідно з цими Правилами інтернет-провайдери зобов'язані встановлювати обладнання для проведення оперативно-розшукових заходів та надавати Національному центру оперативно-технічного управління мережами телекомунікацій України інформацію про власні мережі телекомунікацій.

Транспортні та експедиторські послуги

Закон України від 19.11.2013 р. № 693-VII

9 грудня 2013 р. Президент України підписав Закон України, яким посилюється відповідальність за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння.

Так, згідно з цим Законом керування ТЗ у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння тягне за собою накладення штрафу на водіїв від 200 до 350 н.м.д.г. (3,4 – 5,9 тис. грн) або позбавлення права керування ТЗ на

строк від 1 до 2 років, або адміністративний арешт на строк від 7 до 10 діб.

Повторне здійснене протягом року аналогічного правопорушення тягне за собою позбавлення водіїв права керування ТЗ на строк від 2 до 3 років з оплатним вилученням ТЗ чи без такого або адміністративний арешт на строк від 10 до 15 діб з оплатним вилученням ТЗ чи без такого.

Наказ Мінінфраструктури від 12.11.2013 р. № 898

Мінінфраструктури в цьому наказі зазначило, що з 1 січня 2014 р. при перевезенні транзитних вантажів залізничним транспортом України вводиться в дію Тарифна політика залізниць держав-учасниць СНД на перевезення вантажів у міжнародному сполученні на 2014 фрахтовий рік, прийнята XXII Тарифною конференцією залізничних адміністрацій - учасниць Тарифної угоди.

Наказ Мінінфраструктури від 12.11.2013 р. № 903

Наказом затверджений Порядок інформування населення про зміни графіка руху транспорту у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Зазначений Порядок визначає принципи та організацію здійснення органами виконавчої влади, до повноважень яких належать питання інформаційного забезпечення у сфері цивільного захисту, юридичними та фізичними особами - підприємцями, які здійснюють перевезення пасажирів будь-якими видами транспорту, заходів щодо доведення до громадян у зоні надзвичайної ситуації відомостей про скасування або заміну рейсів (уточнення режимів руху) транспорту.

Відповідно до цього Порядку МВС України, Укртрансінспекція України, Укравтодор та інші установи можуть приймати рішення про обмеження руху транспорту внаслідок надзвичайної ситуації. «Обмеження руху» в даному випадку означає встановлення ділянок доріг, на яких заборонено (обмежено) рух усіх або окремих видів транспорту.

**Наказ Мінінфраструктури
від 07.11.2013 р. № 880**

Цим наказом затверджено зміни до:

– Правил польотів повітряних суден та обслуговування повітряного руху в класифікованому повітряному просторі України, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 16.04.2003 р. № 293;

– Правил польотів цивільних повітряних суден у повітряному просторі України, затверджених наказом Міністерства інфраструктури України від 28.10.2011 р. № 478.

Змінами введено в дію нові правові терміни, зокрема: «аеродром AFIS», «зональна навігація», «навігаційна специфікація». Викладено в новій редакції, зокрема, такі терміни: «диспетчерський дозвіл», «командир повітряного судна», «політ за правилами польотів за приладами (політ за ППП)».

Відповідно до змін командир повітряного судна має право виконувати політ за ППП у візуальних метеорологічних умовах.

**Наказ Мінінфраструктури
від 30.10.2013 р. № 841**

Мінінфраструктури затвердило Положення, що визначає форму, зразок та опис сигнального диска, встановлює порядок його обліку, видачі й зберігання.

Сигнальний диск – це пристрій, виготовлений із пластмасового сплаву, який за своєю конструкцією має форму кола з ручкою. В середині кола встановлено катафотний (світловідбивний) диск червоного кольору.

Сигнальні диски будуть використовуватись посадовими особами територіальних органів Укртрансінспекції під час здійснення рейдової перевірки дотримання вимог законодавства про автомобільний транспорт під час виконання перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом.

Фінансові послуги

Постанова НБУ від 06.12.2013 р. № 502

Банк може звертатися в Нацбанк за:

– кредитом овернайт під забезпечення держоблігаціями України або депозитними сертифікатами Нацбанку в розмірі не більше 70 %

від суми визначеного та сформованого банком обсягу обов'язкових резервів на коррахунку в НБУ за попередній звітний період резервування;

– кредитом овернайт бланковим у розмірі не більше 25 % від суми визначеного та сформованого банком обсягу обов'язкових резервів на коррахунку в Нацбанку за попередній звітний період резервування.

Постанова діє з 06.12.2013 р. до 08.01.2014 р.

Постанова КМУ від 27.11.2013 р. № 864

Перенесено строки платежів за векселями Державної служби автомобільних доріг на 2014 р.: за пред'явленням не раніше 01.09.2014 р. і не пізніше 01.12.2014 р.

**Рішення НКЦПФР
від 10.10.2013 р. № 2349**

КУА та особи, що здійснюють управління активами недержавних пенсійних фондів, подають місячну інформацію про фінансовий стан не пізніше останнього числа місяця, наступного за звітним.

У щоквартальну і щорічну інформацію про результати діяльності ІСІ включені пруденційні нормативи, що застосовуються до ІСІ (крім венчурних фондів), розраховані за кожен робочий день місяця.

Об'єкти правовідносин

Земля

**Лист Держземагентства від 27.11.2013 р.
№ 27-28-0.17- 19951/2-13**

Держземагентство повідомило, що надання (передача) земельних ділянок у власність громадян для ведення садівництва, які не є членами садового товариства, за рахунок земельної ділянки, яка надана в користування садовому товариству, без погодження землекористувача (садового товариства) та припинення права користування земельною ділянкою садового товариства суперечить діючому законодавству.

**Лист Держземагентства від 22.11.2013 р.
№ 11-28-0.17- 19735/2-13**

Держземагентство роз'яснило, що використання земельної ділянки, яка надана за

цільовим призначенням «для будівництва індивідуальних житлових будинків (присадибна ділянка)», для розміщення об'єктів комерційного призначення передбачає використання земельної ділянки в межах категорії земель житлової та громадської забудови, проте будівництво зазначених об'єктів повинно узгоджуватися з містобудівною документацією та документацією із землеустрою, що передбачає зміну виду цільового призначення земельної ділянки.

Постанова КМУ від 30.10.2013 р. № 870

Постановою затверджено Типовий порядок видачі дозволів на порушення об'єктів благоустрою або відмови в їх видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання дозволів.

Дія вказаного Типового порядку поширюється на юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, що здійснюють порушення об'єктів благоустрою, пов'язане з проведенням земляних та/або ремонтних робіт.

Дозвіл не вимагається, якщо земляні та/або ремонтні роботи проводяться:

- особами, які мають документ, що посвідчує право власності або право користування земельною ділянкою, у тому числі право земельного сервітуту;

- у рамках підготовчих або будівельних робіт, право на проведення яких оформлене в установленому законодавством порядку.

Дозвіл видається виконавчим органом місцевої ради за місцем проведення робіт на підставі письмової заяви особи, що здійснює порушення об'єктів благоустрою.

Видача дозволу, його переоформлення, видача дублікату та анулювання дозволу здійснюються на безоплатній основі відповідно до порядку, затвердженого рішенням відповідної місцевої ради на підставі аналізованого Типового порядку. Якщо місцевою радою не прийнято зазначене рішення, застосовується вказаний Типовий порядок.

Постанова КМУ від 30.10.2013 р. № 859

Постановою затверджено Порядок визначення розміру компенсації вартості гурто-

житків, які включені до статутних капіталів товариств, утворених у процесі приватизації (корпоратизації).

Дія цього Порядку поширюється на товариства, утворені в процесі приватизації (корпоратизації), до статутного капіталу яких включено гуртожитки, які є власниками гуртожитків.

Гуртожитки, що було включено до статутних капіталів товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації), передаються у власність територіальної громади за умови попередньої повної компенсації вартості гуртожитку або безоплатно, за умови згоди на це власника гуртожитку.

Розмір компенсації визначається Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями та відшкодовується за рахунок коштів державного і місцевого бюджетів у рівних частках.

Розмір компенсації розраховується виходячи з вартості гуртожитків, за якою їх включено до статутних капіталів товариств, утворених у процесі приватизації (корпоратизації), з урахуванням її зменшення внаслідок нарахованого фізичного зносу і збільшення в результаті фактичних витрат власників гуртожитків на проведення капітального ремонту під час перебування гуртожитків у їх власності.

Наказ ФДМУ від 29.10.2013 р. № 3438

Наказом Фонду державного майна України визнано таким, що втратив чинність, наказ Фонду державного майна України від 12.05.2011 р. № 708 «Про затвердження Стандарту адміністративної послуги з оформлення права власності на нерухоме майно, яке передається творчим спілкам», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 31.05.2011 р. за № 644/19382.

Наказ Міндоходів від 22.10.2013 р. № 611

Порядком визначено механізм інформування контролюючими органами за місцем проживання (реєстрації) фізичної особи-платника податку на нерухоме майно,

відмінне від земельної ділянки, відповідні контролюючі органи за місцезнаходженням об'єктів житлової нерухомості про надіслані (вручені) платникам податку податкові повідомлення-рішення про сплату податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Підрозділ доходів і зборів з фізичних осіб відповідного контролюючого органу за місцем проживання (реєстрації) фізичної особи-платника податку з урахуванням норм ст. 265 Кодексу в ІС «Податковий блок» (режим «Плата за нерухомість» підсистема «Облік платежів») обчислює суму податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, з об'єкта оподаткування, яке перебуває у власності такої фізичної особи, та надсилає (вручає) йому податкове повідомлення-рішення про сплату суми податку з відповідними платіжними реквізитами, зокрема, органів місцевого самоврядування за місцезнаходженням кожного з об'єктів житлової нерухомості.

У разі надсилання податкового повідомлення-рішення листом з повідомленням про вручення датою вручення вважається дата, вказана в повідомленні про вручення, або дата, наведена в поштовому повідомленні про вручення із зазначенням причин невручення.

Після повернення корінця податкового повідомлення-рішення до контролюючого органу за місцем проживання (реєстрації) фізичної особи-платника податку відповідальний працівник підрозділу доходів і зборів з фізичних осіб не пізніше наступного дня після повернення податкового повідомлення-рішення вносить до режиму «Плата за нерухомість» підсистеми «Облік платежів» ІС «Податковий блок» з корінця податкового повідомлення-рішення дату вручення (отримання) платнику податку податкового повідомлення-рішення.

***Лист Державної казначейської служби
від 30.09.2013 р. № 17-10/113-23151***

У листі роз'яснено, що фінансування робіт із проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки здійснюється за рахунок

внесеного покупцем авансу, який не може бути більшим 20 % вартості земельної ділянки, визначеної за її нормативною грошовою оцінкою. Сума авансового внеску зараховується до ціни продажу земельної ділянки.

***Лист Міндоходів від 17.09.2013 р.
№ 12593/5/99-99-19-04-02-16***

У листі Міндоходів у черговий раз наголошено на тому, що сільськогосподарська продукція, вироблена (вирощена) на земельних ділянках, стосовно яких не оформлені належним чином договори оренди, для цілей оподаткування податком на додану вартість в умовах спеціального режиму не може вважатися власне виробленою.

***Наказ Держземагентства
від 06.09.2013 р. № 356***

Наказом затверджена форма робочого журналу кадастрового адміністратора. У таких журналах має здійснюватися облік складових частин програмно-технічного комплексу автоматизованої системи Державного земельного кадастру, щодо якого проводяться роботи та надаються послуги з адміністрування, а також облік робіт з технічного й технологічного забезпечення, збереження та захисту даних кадастру.

***Об'єкти правовідносин
Нерухомість***

Постанова КМУ від 17.10.2013 р. № 868

Вказаною постановою КМУ затверджено:

- Порядок державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень;
- Порядок надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Державну реєстрацію прав шляхом внесення записів до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно проводять орган державної реєстрації прав та нотаріус.

Орган державної реєстрації прав проводить:

- державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно за місцем розташування такого майна;

– державну реєстрацію обтяжень речових прав на нерухоме майно незалежно від місця розташування такого майна;

– облік безхазяйного нерухомого майна за місцем розташування такого майна.

Нотаріус, яким вчинено нотаріальну дію з нерухомим майном, проводить державну реєстрацію прав, набутих виключно у результаті вчинення такої дії.

У Державному реєстрі прав реєструються речові права та їх обтяження на об'єкти нерухомого майна, а саме на земельну ділянку, підприємство як єдиний майновий комплекс, житловий будинок, будівлю, споруду або їх окремі частини, квартиру, житлове та нежитлове приміщення.

У випадках, передбачених Законом України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», органи державної реєстрації прав можуть подаватися заяви в електронній формі. Заявником під час подання заяви в електронній формі є державний виконавець та Державний кадастровий реєстратор.

Інформація з Державного реєстру прав надається державним реєстратором прав на нерухоме майно органу державної реєстрації прав у формі витягу, інформаційної довідки та виписки.

Постанова КМУ набирає чинності 12.02.2014 р. З цього часу втрачає чинність діюча на сьогодні постанова Кабінету Міністрів України від 22 червня 2011 р. № 703 «Про затвердження Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і Порядку надання інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно».

Праця

Наказ Мінсоцполітики, Мін'юсту від 08.11.2013 р. № 748/2354/5

Встановлено вимогу ведення трудових книжок на студентів вищих та учнів професійно-технічних навчальних закладів, які проходять стажування на підприємстві, в установі, організації. У трудовій книжці зазначається посада, період та місце проходження (структурний підрозділ) стажування, спеціальність або професія. Підставою для таких записів є наказ про проходження стажування.

**Економічна діяльність:
нові орієнтири і ризики**
Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів
Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»
№ 12 грудень

Редактори:
Т. Дубас, О. Федоренко, Ю. Шлапак

Комп'ютерна верстка:
А. Берегельська

Підп. до друку 23.12.2013.
Формат 60x90/8. Обл.-вид. арк. 3,35
Наклад 2000 пр.
Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3
Свідоцтво про внесення суб'єкта
видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 1390 від 11.06.2003 р.